

מעלה

במעלות
התורה והחסידות

60

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חינם)

על הקו היה רבינו בכבודו ובעצמו, ששחרר זה עתה מבית החולים אחרי שלשה ימים קשים ומרים שקשה להכילם בשכל האנושי, ודאגתו היחידה היא רק 'מה שלומו של יחזקאל טירהויז'... רבינו התעניין בשלומי ושאל איך אני מרגיש, וכששמע ממני שכבר הוטב לי, צהל רבינו וקולו בקודש נשמע בהתלהבות ובשמחה: 'אה, ברוך השם! א גוטע בשורה!'...

שביבי אש ורסיסי נוגה מפי חסידים ואנשי מעשה בשולי אדרתו הטהורה של כבו"ק מרן אדמו"ר מסאדיגורה זצוק"ל

יוסף מאיר האס

אבל כבד אופף בימים אלה את היהדות החרדית, עם הסתלקותו הפתאומית של כבו"ק מרן אדמו"ר מסאדיגורה זצוק"ל, שעלה והתעלה לגנזי מרומים בתום שבע שנים ומחצה אחרי עלותו לשבת על כס הנהגת עדת הקודש, למגינת ליבם של כל בית ישראל המבכים מרות את השריפה אשר שרף ד'.

אהבת תורה יוקדת

עם כל מי שדיברנו בניסיון לגעת בשולי אדרתו הטהורה של כבו"ק מרן אדמו"ר מסאדיגורה זצוק"ל, עלתה והיתמרה לה אהבת התורה היוקדת שבערה בקרבו ברשפי אש ובגחלי קודש. "התורה הקדושה היתה משובש חייו ונקודת לבבו", אומר לנו הגאון רבי יוסף צלר שליט"א ראש ישיבת סאדיגורה בכמיהה. "עוד בימי בחרותו הפליא רבינו את כל רואיו בהתמדתו הנפלאה שהייתה ממלאת את כל סדר יומו, וכפי שזכור לי מימי בחרותי עת למדתי עמו - להבחיל"ח - בישיבת פוניבז' המעטירה, שהיה יושב על גבי תלמודו שעות ארוכות בעסק התורה בעיון ובפלפול, ומעולם לא עזב את היכל הישיבה לפני השעה שתיים-שלוש לפנות בוקר, דבר יום ביומו.

שליוותה אותו בחביבות משך כל ימיו שלא שכח את תקופת לימודו בספינת הדגל של הישיבות הליטאיות, שם קנה הודו והדרו באהבת ושמחת התורה".

הגה"ח רבי יחזקאל טירהויז שליט"א ראש החבורות בחצר הקודש סאדיגורה, מספר לנו פלאות ונצורות על אהבת התורה שהייתה דגלו של רבינו משך כל שנות הנהגתו: "אין לתאר ואין לשער את אהבתו של רבינו לתורה הקדושה, חבתו לעומקה של הלכה ולפלפולי דאורייתא היתה נודעת בשערים, ממנה יתד נאמן ויסוד שהכל תלוי בה הנשזר להפליא כחוט השני בכל הדרכותיו ואורחותיו המשך בעמוד 24

"כבחור צעיר היה לו קשר חזק מאד עם ראשי הישיבה דאז, הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל, הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל והגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל, שהיו מתפלפלים עמו בריתחא דאורייתא ומרעיפים עליו שפע רב מים תורתם העמוקה והבהירה,

כל מי שזכה אי פעם לדרוך על מפתן ביתו ולראותו מקרוב ראה בחוש כי איש קדוש ונורא ניצב לפניו, יהודי שכל כולו שרוי בעולם רוחני גרידא, כאשר יגיעתו ועמלו הפלאי בתורה היתה למעלה מבינת אנוש, גם תוקף חסידותו ועוצם פרישותו היתה נשגבה מבינתנו

שיחה נדירה וזכרונות הוד מחיי גאון ישראל וקודשו, מרן הסטייפלר זצוק"ל בעל הקהלות יעקב זי"ע

מאת: הרב יעקב הייזלר

הגאון רבי אברהם ישעיהו קנייבסקי שליטא בנו הגדול של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א מגולל בשיחה נדירה וזכרונות הוד מחיי זקנו הגדול, גאון ישראל וקודשו, מרן הקהלות יעקב זי"ע כפי שזכה לחוות מקרוב במחיצתו בקודש פנימה

"על מרן מו"ז גאון ישראל וקדשו מרן הסטייפלר זצוק"ל ניתן לומר שהיה בבחינת "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", כאשר מצד אחד היה מופרש ומובדל מכל עניני העולם הזה עד קצה היכולת וכל כולו היה שרוי בעמלה של תורה אין קץ, בעבודת התפלה ובעבודתו את קונו בדבקות ובקדושה עילאה וכל זאת בענווה ושפלות שבלתי ניתן לתארו עלי גליון, אמנם, מאידך גיסא היה בבחינת "מוצב ארצה", כאשר בחכמתו כי רבה הכיר היטב את מצב בני הדור ותחלואיו, את המכאובים והנסיונות הרבים הפוקדים את בני דורנו, ובכח זה היה מייעץ ומכוון את אותם אברכים ובחורים בתוך כל עמך בית ישראל שפקדו את מעונו לשמוע ממנו הדרכה ישרה, עצה נבונה ומעמיקה בכל דבר וענין שעלה על הפרק, וכך היה מביא מזור ומרפא לבעיות וללבטים רבים והעלם על דרך המלך".

במילים אלו פותח עמנו נכדו הגדול של מרן הסטייפלר זי"ע, נאמן ביתו, הגאון רבי אברהם ישעיהו קנייבסקי שליטא בנו הגדול של מרן הגר"ח שליט"א את שיחתו היחודית והנדירה, תוך שהוא פורס מזכרונותיו הרבים השמורים עמו כפי הזכור עמו מאותו תקופת זוהר עת זכה להסתופף בצעירותו במחיצת קדשו ואף זכה לשמשו בקודש פנימה.

את השיחה המיוחדת, ערכנו עמו בשעות הקטנות של הלילה, לאחר סיום סדרי לימודיו ושיעוריו הרבים, אז זכינו לשיחה בלעדית לשמוע ממנו סיפורי הוד ומופת, פרקי חיים של יגיעת התורה עד כלות הכוחות, פרקי טוהר ויראה, קדושה, חסידות פרישות וענווה, מחיי זקנו הגדול פאר הדור, מרן הסטייפלר זי"ע אליו זכה להיות קרוב ביותר.

הגראי"ש שליט"א נענה ואמר לנו בטבעיות: "מה יש לספר אודות כך, הרי כל מי שזכה אי פעם לדרוך על מפתן ביתו ולראותו מקרוב ראה בחוש כי איש קדוש ונורא ניצב לפניו, יהודי שכל כולו שרוי בעולם רוחני גרידא, כאשר יגיעתו ועמלו הפלאי בתורה היתה למעלה מבינת אנוש, גם תוקף חסידותו ועוצם פרישותו היתה נשגבה מבינתנו, מעולם לא נהנה מהעולם הזה אפילו בפרוטה אחת, וכל עניני העוה"ז היו כזרים ממש לפניו, יהודי שכל כולו היה דבוק בקונו כ"ד שעות מעת לעת ללא הפוגה כלל.

בעמלה של תורה

בכל זאת מן הראוי לספר ולהעביר לבני הדור הצעיר, במקצת ממה שזכיתם לחזות מקורב בקודש פנימה, אם זה בגדלותו בתורה ואם זה בקדושתו ועוד...

הגראי"ש שליט"א: "ראש לכל, היתה יגיעתו בתורה שהדהימה את כל סובביו. את אהבתו וחיותו לתורה קשה לתאר לבני דורנו, היה זה אצלו כדגים הללו המשתוקקים לכל טיפה וטיפה נוספת הנוטפת למי חיותם, כאילו לא טעמו מים מימיהם כך מרן מו"ז זי"ע כל מילה של תורה היתה אצלו בגדר של חיות נפשית.

"כל בני הבית ובתוכם אני יכולים להעיד כי מעולם לא ראו אותו יושב ודומם ולו לרגע, אלא תמיד היה יושב ושונה. תמיד היה יושב ופיו ממלמל בדברי תורה. גם כאשר היה נרדם על כסאו כגופו נופל על משענת הכסא וראשו היה שמוט לצדדיו היינו רואים שפיו

בראשית דבריכם הזכרתם את הענין של "ראשו מגיע השמימה", כנכד קרוב לגדול הדור מרן הסטייפלר זי"ע שזכה לשהות רבות במחיצת קדשו ואף לשמשו בקודש, מה נוכל להעביר לבני דורנו, הדור הצעיר שלא זכה לראותו ולהכירו מקרוב...

לפעמים אף אירע שהיה ער כל הלילה, ותמיד שמענו ממנו שהוא לא התכוין לכך אך הוא פשוט לא הרגיש בזמן העובר מחמת עיון התורה עד שהגיע זמן ק"ש של שחרית

"גם כאשר נחלה והיה לו חוס גבוה היה יושב בחדרו ולומד ולא הלך לשכב על מטתו, ולא אחת הייתי שומע אותו אומר: "קשה לי ללמוד אך יותר קשה לי שלא ללמוד".

מוסיף הגרא"ש שליט"א בנועם שיחו: "עד כדי כך היתה התמדתו, אירע שפעם התקלקל בביתו איזה חפץ, ובדרך כלל היה מו"ז מתקן בעצמו כי היו לו כידוע ידיים כשרוניות וזריזות לתקן חפצים, אולם פעם אחת ביקש אחד מבני הבית לעזור לו ולתקן במקומו, נענה מו"ז ואמר לו: עבורך זה ביטול תורה לתקן, אולם אני גם כאשר אני מתקן חפץ אני מהרהר גם אז בלימוד, ואין זה ביטול תורה עבורי."

מתמיד פלאי

"האמת, שעוד בצעירותו היה מתמיד פלאי ואגדי", מציין בפנינו

ממלמל פרקי משניות, ממש כאילו זורם בעורקיו דברי תורה במקום דם הנפש.

"גם בעת קבלת קהל כאשר ידוע שהמונים מכל קצווי תבל צבאו על דלתותיו לעצה ולברכה, בין גברא לגברא היינו רואים אותו איך שהוא מנצל עוד רבע או חצי דקה והיה אז שונה מתוך אהבת התורה פרק משניות, או כשהיה עוסק בסוגיא הרי מיד שאחד השואלים יצא מחדרו כבר היה שקוע כולו בסוגיא אשר לפניו, והנכנס היה פעמים ממתין הרבה זמן עד שמו"ז היה מבחין בו.

"גם בליל פורים ובמוצאי פורים כבשאר ימים ולילות היה יושב ושוקד על תלמודו בלא שום שינוי. פעם אף אמר לחברותא שהיה בא ללמוד עמו "מסתמא עלינו עומד העולם עכשיו", כי בזמן שהאנשים עסוקים במצוות אחרות ומעט מאד הם העוסקים בתורה הלא בזמן ההוא העולם עומד על המיעוט העוסק בתורה.

שיחה זו שערכנו עם הגרא"ש שליט"א היה יום לפני ט' באב ותוך כדי הדברים הוא מספר לנו: "לדוגמא, יום תשעה באב היה למו"ז יום קשה ביותר, הוא טען כי העינוי הקשה מכל העינויים בת"ב הוא האיסור ללמוד תורה המשמחת לב ומאירה עיניים. גם בעת שישב 'שבעה' על זקנתי הרבנית ע"ה היה בעינוי עצום על איסורו אז ללמוד תורה.

"עד לזקנתו ממש למרות שכוחותיו לא עמדו לו ראו כולם בחוש את יגיעתו הנוראה בתורה, כאשר היה רכון על תלמודו עד לשעות הקטנות של הלילה ביגיעה נוראה ולא עזב את תלמודו עד שנרדם מרוב עייפותו, אז נח קימעה ומיד תוך שעה או שעתיים כבר היה ניעור וחוזר לתלמודו מלא חיות והתלהבות וכבחור צעיר לימים.

"ואכן על פי רוב היה הולך לישון על מיטתו לא לפני השעה שלוש בבוקר, לפעמים אף אירע שהיה ער כל הלילה, ותמיד שמענו ממנו שהוא לא התכוין לכך אך הוא פשוט לא הרגיש בזמן העובר מחמת עיון התורה עד שהגיע זמן ק"ש של שחרית. לא אחת אף שמעת י ממנו שבלילה יש לו יותר מנוחת הנפש ללמוד, אך וודאי לאחרים היה מייצע שישנו בלילה כרגיל.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך? זקוק לעזרה?

המוקד לבני הישיבות מיסודו של אגודת איחוי יחינו
הישיבה

לאחר מכן "הן אמת שזה מועיל לי בשמיעה, אולם כבר הרבה שנים אני מסתדר בלעדיו - א"כ אמשיך להסתדר בלעדיו", ואכן הוא הסיר את המכשיר מאזניו, פעם הוסיף לומר שבכך הוא ישמע פחות לשה"ר...

"כך גם אני זוכר לא אחת כשהגישו לפניו מאכלים ערבים וטעימים סירב ליהנות מהמאכל, כן קנה את ארון הספרים והשולחן בביתו מ'יד שניה', וכאשר השולחן נשבר הוא הפכו ותיקנו בעצמו ותמכו בחבלים.

"בענין אכילתו, אני נזכר כי בחודש האחרון לחייו כשכבר היה שרוי ללא הכרה, שאל הרופא את בתו אם יש איזה שהוא אוכל שהוא אוהב במיוחד וכך נביא לו את זה ואולי הוא קצת יתעורר, אול בתו ענתה לרופא בטבעיות: אצל אבא, מעולם לא היה מושג שאהב איזה שהוא אוכל במיוחד, כי כל הבלי העוה"ז היו זרים לפניו.

עקב ענווה

"אחד הדברים הפלאים שראינו במחיצתו דבר יום ביזמו היתה ענוותנותו הנדירה בממדים שלא שמענו", אומר לנו הגרא"ש שליט"א, ומוסיף בדבריו:

"לא אחת הייתי שומע אותו אומר בכאב לבו 'אוי לו למי שהעולם טועין בו', כשכוונתו שהעולם טועה בו שהוא אדם גדול שיכול לברך ולייעץ לאחרים..."

"פעם התבטא ואמר בענוותנותו: "אם הייתי לוקח כסף פדיון, היו ממעטים לבוא אלי, ומה שההמונים באים הוא משום שאיני נוטל כסף.

"לפעמים שמעו אותו אומר "הדור צריך מנהיג, מחפשים את מי לשאול, ומצאו יהודי זקן שחיבר ספרים וחושבים שמצאו את האדם הנכון", בהזדמנות אחרת אמר: "הציבור חושב שהואיל ואני גיסו של החזו"א אז גם אני יודע..."

"כן היה אומר לנו "אנשים באים אצלי לבקש דברים הרבה, אחד הראה לי שכתוב "צדיק גוזר והקב"ה מקיים", היה פעם בבילסטוק משוגע אחד ששמו היה מיכאל והיו הילדים רצים אחריו ומלגלגים עליו. יום אחד הגיע ואמר שהוא מיכאל המלאך, וכאשר שאלו אותו מנין לך, הוא פתח והראה להם פסוק בתנ"ך שכתוב בו המלאך מיכאל, השיבו לו הילדים: "הן אמת שכך כתוב אבל איפה כתוב שאתה הוא זה מיכאל המלאך "והיה אותו אדם צועק עליהם ואומר להם: "אתם כופרים ואפיקורסים, אינכם מאמינים בתנ"ך", והם היו משיבים לו: "אנו מאמינים שמיכאל הוא מלאך אבל מנין שאתה הוא זה?" המשיך מו"ז בענוותנותו ואמר "נכון שכתוב צדיק גוזר והקב"ה מקיים, אבל וכי כתוב שאני הוא הצדיק?"

"זכורני, כי כשנתיים לפני הסתלקותו, חלה מו"ז מאוד, הוא שכב עם חום גבוה ביותר, כשכולו מיוסר ביסורים קשים. כשירד חומו שאלתיו אם רוצה שאלך להתפלל לרפואתו בקברו של החזו"א, אולם מו"ז השיבני בזה"ל: ה' ירחם עלי, אני יודע למה באו עלי הייסורים האלו. יש רב אחד באמריקא ת"ח גדול ומחבר ספרים, לאחרונה הו"ל ספר ובו הוא כותב עלי תארים מופלגים ומזכיר את שמי הרבה. עד

הגרא"ש שליט"א, כשהוא מוסיף לספר לנו: "בתקופת בחרותו לא היה לו עת לשינה, אלא היה לומד עד שהכריעתו השינה והיה נרדם על הספר, לפעמים היה הולך לשכב על מטתו ולפעמים היה נשאר לישון על הסטנדר, כך ראינו את התנהגותו עד ערב ימיו.

"עובדא ידענא כי בתקופה מסוימת בצעירותו קיבל על עצמו כי על כל סיגריה שירצה לעשן ילמד ארבעה דפי גמ' מקודם, ושינן לעצמו את כל מסכת נדרים בע"פ, כדי שלא יצטרך לבטל קבלתו, ואף אם יהיה באיזה שמחה או במקום שאין ספרים וירצה לעשן יוכל תיכף ללמוד ד' דפי גמ'. בענוותנותו התבטא פעם ואמר: "עוד יחשבו שאני מתמיד, ולא היא אני פשוט מתאוה לסיגריה".

"כך גם שמעתי שאחד העסקנים, שאל פעם את מרן אאמו"ר שליט"א, על הזמן המתאים ביותר, להתיעץ עם מו"ז בעניני השעה, ללא שום הפרעות של מבקרים. יעץ לו אאמו"ר שליט"א, להיכנס בשעות שתיים שלוש לפנות בוקר, שאז צולל הוא בים התלמוד בלא מפריעים וכנראה שיוכל אז לשוחח עמו על ענין חשוב זה. כשנכנס אליו בשעה זו, מצא את מו"ז ששקע הוא כל כולו בסוגיה במס' חולין. אותו עסקן חיכה למעלה משעתיים שמו"ז ירגיש בו אך לשוא. הוא אף קירב את ראשו סמוך לראשו של מו"ז, בתקוה שירגיש בו. לפתע - מתוך ניגון מתוק של ניגון הגמ' - דחף מו"ז את ראשו כמגרש זבוב הטורדו מלימודו, ולא הרגיש שנגע בראש אדם!

קדוש יאמר לו

לצד התמדתו הפלאית, נודע היה מרן הסטייפלר זצוק"ל בקדושתו הגדולה ובתוקף פרישתו וחסידותו, מה נוכל לשמוע על כך?

"כלה הדפים והסיפורים לא יכלו, הן כמה שראינו בבית פנימה, והן כמה ששמענו מאחרים על שנות צעירותו..."

"גדולי עולם זי"ע מהדורות הקודמים כבר הפליאו את קדושתו הנוראה. המשגיח מרן הגר"י לעוינשטיין זצ"ל, הפליג פעם בשבחו, ואמר לתלמידיו בהתפעלות שראה את מו"ז בחתונה והתפעל ביותר מעוצם שמירת עינוי הק'.

"שרוול חולצתו היה תמיד סגור, גם בימי חום ושרב כבד כאשר הזיע לרוב. בכלל, לרוב פרישתו לא הסכים שיתקינו בביתו מאוורר, ואף כשהביאו לו מאוורר הוציאו מחדרו, בטיעון שכדאי שיהיה לו "מעט עוה"ז", כך גם לא הרשה להתקין בביתו מזגן למרות החום הנורא השורר בתקופת הקיץ בב"ב, ולמרות קשי הנשימה שסבל מהם רבות.

"טיעון נוסף היה לו: והוא, מכיון שבשבת אינו יכול ליהנות ממנו שהרי אינו משתמש בחשמל בשבת, ואין זה הגון ליהנות ממנו רק בחול!

"אנשים רבים שניסו להשפיע עליו שכדאי להתקין מזגן בביתו נענו בסירוב מוחלט. מקורבו הג"ר נתן איינפלד שליט"א סיפר כי באחד הימים הלוחטים התבטא מו"ז בפניו שהיום חם מאוד, הגר"נ ניצל את ההזדמנות ואמר לו שיוכל עוד היום לסדר "מזגן" בחדרו! אך מו"ז ענה לעומתו: "אני מהדור הישן, וצחק..."

"גם כאשר הזמינו עבדו מכשיר לשמיעה ואף הרכיבו, התבטא

בצאתו מהמקווה המתינו לו מאתיים וחמישים תלמידי הישיבה בדממת כבוד. הסתובב הרה"ק מקוזניץ בין מאות התלמידים ולא אמר דבר, אך משחלף על פני הבחור מתי"ס, הרגיש ביראת ה' שבקרבו ובמקום שממנו בא, נעצר תחתיו שואל בפליאה: "אוי ווי, ווער איז דיין טאטע"? [- אוי ווי, מיהו אביך?]

מרחן הגאון בעל 'שבט הלוי' רבי שמואל הלוי ואזנר זצוק"ל
על הדמויות המיוחדות בישיבת חכמי לובלין

ליהדות ולחסידות בכל כוחו. בכישרונותיו הברוכים התקבל לישיבת חכמי לובלין, שם עשה חיל בלימודיו ונחשב לאחד ממובחרי התלמידים.

רבינו היה מדבר עליו בהערצה והתבטא אודותיו כי הגיע למדרגות נעלות מאוד בעבודת ה'. "הוא היה העכערע בחור ומיוחד במינו. ער איז געווען א בעל מדרגה" [-הוא היה בחור בעל שיעור קומה נעלה וגבוה, ומיוחד במינו, הוא היה בעל מדרגה]. שח פעם רבינו תלמידיו. בהזדמנות אחרת בעת ששוחח אודותיו, נשא שני ידיו למעלה בהתפעלות ואמר: "מתי"ס היה בחור כזה שאינו בנמצא בדורותינו אנו"...

סיפר רבינו, כי פעם הגיע ללובלין הרה"ק רבי ארה"ה מקוזניץ זצוק"ל - הי"ד, אשר נודע כצדיק קדוש ונשגב, ובערב שבת נכנס לטבול לכבוד שבת במקווה שבבנין הישיבה. בצאתו, המתינו לו מאתיים וחמישים תלמידי הישיבה בדממת כבוד. הסתובב הרה"ק מקוזניץ בין מאות התלמידים ולא אמר דבר, אך משחלף על פני הבחור הק' מתי"ס, הרגיש ביראת ה' שבקרבו ובמקום שממנו בא, נעצר תחתיו שואל בפליאה: "אוי ווי, ווער איז דיין טאטע"? [- אוי ווי, מיהו אביך?]

המשך בעמוד 23

אווירתה המרוממת של הישיבה בלובלין נמסכה בעצמותיו של רבינו וכל ימיו היה מתרפק על ההווי המיוחד ששרר בה ועל הדמויות שהסתובבו בה, הן בקרב הבחורים שהיו מהעידית שבעידית של פולין החסידית, והן בצוות ההנהלה הרוחנית שהורכבה מאישים רמי מעלה ובעלי מדרגות רוחניות עילאיות.

בשיחות קדשו היה רבינו מעלה את זכרם של חבריו מהישיבה, אשר רובם עלו על המוקד בשנות הזעם בידי הנאצים ימ"ש. אחד מהם היה הגאון ר' יוסף שטיינהרט זצ"ל מקראקא. וכפי שסיפר על התמדתו המופלאה: "וכבר סיפרתי על ידי נעורי מישיבת חכמי לובלין הגאון הגדול ר' יוסף שטיינהרט זצ"ל שהיה גאון עולם, עילוי ולמדן מופלג כבר מבחרותו, אשר גאון הדור רבי מאיר אריק מחבר שו"ת 'אמרי ישר' כתב עליו בסמיכה שנתן לו 'עיניו כיונים על אפיקי הש"ס ופוסקים'. פעם אחת אמר לי שהוא נהיה תלמיד חכם מערב שבת ומשבת אחר הצהרים. וסיפר שאת הסוגיות הקשות ביותר מכל השבוע למד אז, וכגון את פרק העור והרוטב שהוא פרק קשה ממסכת חולין למד ביום שישי אחר הצהרים. והיתה לו חבורה של תלמידים שהדריכם לעבודת ה', ותיקן להם תקנה שבכל יום שישי כבר משעות הצהרים ילבשו בגדי שבת ויבואו לבית המדרש ללמוד. פעם אחת שאלתיו, הן אמת שאני רואך לומד שולחן ערוך, יורה דעה, חושן משפט ואבן העזר, ברם מתי הנך לומד שולחן ערוך אורח חיים ונושאי כליו? וענה לי: 'כל השבוע אני לומד יורה דעה, חושן משפט ואבן העזר, אך בשבת הנני לומד אורח חיים'. ובחמישים שבתות גמר את כל שולחן ערוך אורח חיים"...

רבינו היה מספר גם על רעהו ובן עירו, הבחור הקדוש המפורסם מתתיהו גלמן הי"ד, המכונה מתי"ס ווינער - על שם עירו וינה, מהבחורים המופלגים ביותר בעדת חסידי גור בפולין ומי שהיה לאגדה עוד בחייו כאשר הנהיג חבורות של פרחי חסידים בעזות של קדושה מופלאה והיה מלהיבם לעבודת הבורא גם בתקופות החשוכות ביותר של המלחמה. מתי"ס זה, נולד להורים הרחוקים מאוד מחיי תורה ומצוות, וכפי שסיפר רבינו כי "אביו היה עוכר ישראל ממש ואפילו את יום כיפור לא שמר רח"ל". הוא למד בין הגויים בגימנסיה בווינה, אך יום אחד הוא חצה את הקווים והתקרב

שמעו נא למעשה השגור בפי הגה"צ רבי יצחק טוביה ווייס שליט"א גאב"ד ירושלים, שבימי ילדותו היה דר בעיירה הסמוכה לפרעשבורג, וכשנכנסו הרשעים (הגרמנים) ימ"ש לעיירתם, לא ידע 'ראש הקהל' דשם מה עליו לעשות, מתוך חסרון ידיעה האם הרשעים פניהם לשלום או להיפך - כי באותם הימים לא היתה כלל 'תקשורת' בין עיר לעיר, ולא ידעו בני עיר הקטנה מה נעשה בעיר הגדולה

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על תמימות בעבודת ד'

אחר הנהגתו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, וצריך האדם להתהלך עמו בתמימות ולהאמין שכל מה שהוא עושה, הוא הכל לטובה, כי מפי עליון לא תצא הרעות, ואז בוודאי יזכה לראות בסוף באלו הדברים גופא שהיא הכל רב טוב וחסד, כמו שמובא בגמרא (ברכות ס:): במעשה דרבי עקיבא, עכ"ל.

מעשה היה בירושלים בימי קדם, בשני אברכים שהיו לומדים ב'כולל ליוצאי גאליצ'א, והיה אחד מהם רודף את חברו עד חרמה... בכל עת מצוא היה מתנכל אליו בכל מיני 'חכמות' והצקות, בצר לו היה ה'נרדף' נכנס לשפוך את צערו בפני הרה"ק רבי דוד בידערמאן מלעלוב זי"ע, בכל עת היה הרבי מנחמו וחוזר בפניו על דברי חז"ל (גיטין לו:): 'הנעלבין ואינן עולבים שומעין חרפתן ואינן משיבין, עושין מאהבה ושומחין ביסורין, עליהן הכתוב אומר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו' - יבוא יום ותראה כי השתיקה הביאה לך רווחים גדולים ועצומים, שתוק נא וירווח לך בבוא העת. דברים אלו היו משקיטים במעט את סערת רוחו, עד ששב ה'רודף' למלא סאתו במנת בושות בזיונות ורדיפות, אז היה ה'נרדף' ממהר שוב אל הרה"ק, והרבי הזכיר לו כבראשונה 'הנעלבין ואינן עולבים שומעין חרפתן ואינן משיבין... וחוזר חלילה.

בפרשת שופטים 'תמים תהיה עם ה' אלוך', וברש"י 'התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר בעתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו'.

פסוק זה הוא יסוד ואבן שתיה לאורחות חיינו של כל איש מישראל, שיחיה באמונה פשוטה בלא שום חקירות ודרישות, וכן אמרו חז"ל (מכות כד.) 'בא חבוק והעמידן על אחת שנא' (חבוק ב ד) וצדיק באמונתו יחיה, ולכן כפל רש"י הקדוש תיבת 'תמימות' - כי זה כל האדם.

הרה"ק ה'דברי ישראל' זי"ע (ויקרא ג ט) מבאר את דברי רש"י, שבא למנוע את האדם מדאגתו בחקירות ועצות על דאגת מחר, כי תמימות זו מהותה שיגביה עצמו למעלה מכל מיני עצות שמייעצים בני האדם כביכול לבורא עולם - שיעשה עמהם כך וכך - משם יביא לו הפרנסה ומשם יביא לו רפואה וכו', במקום פלוני ירוויח במסחר פלוני ובמקום הלז יתרבו נכסיו 'פי שנים' וכיו"ב הרבה, ואל יחקור יומם ולילה לדעת מה יהא בסופו ומה יעלה בגורלו, אלא דאגה בלב איש ישיחנה - יסיח דעתו ממנה (עי' סוטה מב:), וברוך ה' יום יום.

משל לתינוק שאביו מאכילו ומשקהו - כלום ידאג על יום מחר הלא בטוח הוא אשר רחמי אב על בנו, וכמו שמפרנסו היום כן בוודאי גם למחר, ומשליך כל יתבו על אביו מבלי לחשוב מאומה, על אחת כמה וכמה (על) אבינו מלכנו אב הרחמן, הזן ומפרנס את כל העולם בטובו, צריך שיהיה האדם בעיני עצמו כילד קטן לפניו, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קל"א ב) 'אם לא שויתני ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו' וגו'. וכערך שמהלך עמו בתמימות ומצפה לו אינו חוקר מאומה, ומשליך על ה' יתבו, כן הוא באמת 'יכלכלהו'.

ואכן הדבר בדוק ומנוסה, כי ההולך בתמימות מבלי לחשוב 'חשבונות רבים' על כל צעד ושעל, חיינו שלווים ושקטים על מי מנוחות. כי יודע הוא אל נכון שכל דאגותיו יתירות הם, שהרי הוא וכל מצבו ומעמדו נתונים ב'ידי' הקב"ה, ומה לו לדאוג, אז ימלא שחוק פיו ולבו רינה, והאמונה יחד עם השמחה יריקו עליו שפע רב מכל העולמות. כתב הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע (שם עולם, שער שמירת השבת פ"ג בהגה"ה) זז"ל, 'וכיון שדעת האדם מעטוה כל כך, אין לנו לחקור

להישאר איש איש בחדרו, והשוטרים יחפשו בכל החדרים עד שימצאו את הגנב, בלית ברירה חזר היהודי לחדרו כשהוא חרד לקראת הבאות...

כאשר הגיעו השוטרים אל חדרו של היהודי פשפו ומצאו בכליו סכום אדיר הדומה כמעט לסכום האבידה (כי לא היה הסכום מדויק לסכום האבידה, שהרי כמה פרוטות הוסיף משלו, וגם את ה'ארנק' לא מצאו), מיד חשדו בו שהוא הוא הגנב' (באותה העת היה דבר זה כרוך אף בסכנת מוות מצד המלכות) דאל"כ מניין לעני כמותו סכום גדול כל כך, אולם כאשר שמע היהודי את דבריהם נענה ואמר בבירור, איני יודע מדוע נטפלתם אלי - הרי אנוכי מנהל עסקים גדולים בכולל גאליציא בארץ ישראל, ואלפי אלפים דינרי זהב וכסף עוברים תחת ידי בעסקאות שונות, ואין 'סכום כזה' בגדר 'חידוש' אצלי כלל. השוטרים שעמדו מסביבו לא ידעו מה לעשות בדינו, שכן לא ידעו מה הוא סח - מהו 'כולל' ומהו 'גאליציא'... ואלו עסקים נערכים שם... מכיוון שכן החזיקו אותו במעצר, ולבינתיים שלחו על ידי ה'קאנסול' שלהם בארץ ישראל שיברר ב'כולל גאליציא' אודות זה האיש ומה מעשיו. בהגיע ה'שליח' אל הכולל אינה ה' ופגש במיודענו ה'רודף', וישאלהו האיש 'התכיר את פלוני ומה מעשיו'...

שאלו הרודף, מיש לחך הנה, ויען השליח 'מעיר הבירה וויען נשלחתי לבר אודותיו', הבין הרודף שמן הנראה מפרסם הלה את עצמו בפני הגבירים הנדיבים כעני מרוד וחסר כל, והם שלחו לברר אם דבריו כנים ומצבו גרוע כל כך או שמא רמאי הוא. החליט הרודף לגמור אתו את החשבון והחל לדבר גדולות ונפלאות - תדע לך שיהודי זה מהסוחרים הכי גדולים כאן בכולל, משופע הוא במעות ועשירות לרוב... כשמוע ה'שליח' את דבריו שלח את ה'ידיעות' לויען, שם שחררו את היהודי עם האוצר הגדול בידו, ו'ליהודים היתה אורה'.

משחזר ה'נרדף' לביתו שבעיה"ק ירושלים מיהר לעלות להיכל הכולל, וערך שם מסיבת 'לחיים' בנדיבות והרחבה, שם נשא את דברו וגולל את כל חסדי המקום עמו... והפטיר, יודע הנני בבירור שאחד מבני הכולל כאן הצילני ממות לחיים, ואף העלה אותי מבריא עמיקתא לאיגרא רמא בעשירות מופלגת, מודה אני לו בכל לבי... ועד היום הזה מפורסמים צאצאיו כ'בעלי פרנסה'.

ומלבד שמכאן נראה על גודל שכרו של זה השומע חרפתו ואיננו משיב, אך בעיקר מה שלמדנו מכאן הוא גילוי הטובה שנצמחה לו מהרעה דייקא, שרק על ידי אותו 'רודף' זכה שנתקיים בו 'מקיימי

עברו הימים ובנו של הנרדף הגיע לפרקו והתחילו ה/שדכנים' לדבר בו נכבדות, אלא שבכל פעם שנתקרבו הדברים לידי גמר ב'שבירת צלחת', נשמע סירוב מהצד השני, וכל זה נזקף לזכותו של ה'רודף' שהיה 'עובד' יומם ולילה להודיע לכל על 'חסרונותיו' של המדובר ושל משפחתו... פקעה סבלנותו של ה'נרדף' ומיהר אל הרבי בזעקת 'הצילני נא'... אך הרבי בשלו - אמרו חז"ל 'הנעלבין ואינן עולבין שומעין חרפתן ואין משיבין, ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'.

וכן היה גם כאשר הגיעה גם בתו לפרקה בתוך כך, והוכרח הרודף להוסיף כמה 'שעות' לעבודת הקודש שבחר בה... כי מעתה עליו לדבר סרה לא רק על בנו אלא אף על בתו של צדיק נעזב זה. ביום מן השמים נפתחו שערי שמים, ונגמרו ב' השידוכים בכי טוב - בשידוך אשר היה נהוג בעיה"ק ירושלים ושמו נקרא 'א בייט' (מלשון 'חליפין'... שב' משפחות משתדכים פעמיים כאחד, זה נותן בן ובת זה נותן בן ובת), והיה עיני ה'רודף' רואות וכלות ואין לאל ידו להושיע.

משהתקרבו מועד ב' החתונות, וירא הנרדף כי אין הפרוטה מצויה לצרכיו היום יומיים, עאכו"כ לצרכי נישואים כפולים. בלית ברירה שם פעמיו לעיר הבירה וויען (ווניא), לפקוד את ביתו של 'משה הגביר' אשר היה ידוע כאיש חסד נדיב לב, אולי יחוס עם עני ואביו... מיד בהגיעו לווען מיהר לבית הגביר, שם נודע לו שאין 'בן יחיד', וקבעו לו שביום פלוני 'יזכה' להיכנס לחלות את פני הגביר... בלית ברירה שכר הלה חדר בבית המלון באותה עיר עד הגיע זמנו להתקבל אצל העשיר. בהגיע זמנו אסף את מטלטליו בדרכו לעזוב את המלון, כי מה לו לחפש ברחובות וויען אחר שכבר יתקבל אצל 'משה הגביר'. כאן נתהפך מזלו לטובה וברכה, כי בדרכו נכנס ל'בית הכסא' מצא שם 'אוצר' - ארנק מלא וגדוש במטבעות לרוב, מיד חישב בדעתו כי מצד הדין הרי מותר לו לקחת המעות שהרי רוב הנמצאים שם הינם גויים ו'אבידת עכו"ם מותר' (חו"מ רס"ו א) לאיך אוי לו ואוי לנפשו אם יתפס בכך, על כן נטל את המטבעות ועירבם יחד עם הפרוטות המועטות שהיו ברשותו עד עתה, ואת הארנק של ה'גוי' זרק לתוככי ביה"כ, ומיהר להימלט על נפשו פן יתעורר 'בעל האבדה' לחזר אחר אבדתו... אך את אשר יגור בא לו - כי ברצותו לצאת מבית המלון כבר היה הבית מוקף בשוטרים רבים שבאו לחפש אחר ה'גנב' שגנב את הארנק משר גדול ששהה שם ביום הקודם, 'פקודה' ניתנה מראש השוטרים שעל כל הנמצאים

המשך בעמוד 23

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

הכל כבר היה מוכן. כל תושבי העיר התכנסו ברחבה שלפני בית המדרש. השופרות מוכנים. כולם עומדים בדחילו ורחימו, מחכים לבוטשאטש'ר רב, שכבר החל פוסע לכיוון הבימה, להכריז על החרם הוא הגיע לבימה, וידיו ורגליו רועדות, ואז אמר: "אני מבקש שכולם ילכו הביתה!"

הגה"צ רבי אהרון טויסיג שליט"א על גודלה של שתיקה

עם ישראל הצטיין בכל הדורות, בנאמנותו המוחלטת לגדולי הדור. דמותו של המנהיג תפסה מקום מרכזי בחייו של כל יהודי. המנהיג היה דמות נערצת בעיני כל העם, וכולם חשו ביראת הכבוד וביראת הרוממות כלפיו. לצערנו הרב, המושג הזה הוכחה בדורנו, ועלינו לדאוג לחזקו ולהשיבו לתפארתו כבתחילה. הדרך היחידה לכך היא, על ידי שכל אחד ידבק ברבותיו, אך חלילה לו מלדבר גנאי על מנהיג של חוג אחר!

וכאן אני פונה בקריאה של חיבה, בעיקר לצעירים שבינינו: תנהגו בשכל! אל תגררו לשום נושא של מחלוקת! כל אחד מכם יעשה ככל אשר יזרו לו רבותיו ומנהיגיו, אבל אל לו לצער אחרים ולדבר בגנות מנהיגים אחרים. זכרו! זה כואב להם מאוד שמדברים על המנהיג שלהם, בדיוק כמו שכואב לכם כשמדברים בגנות המנהיג שלכם! הלואי וה' ירחם ויערה עלינו רוח טהרה.

מדוע ביטל הרב מבוטשאטש את החרם

הרב מבוטשאטש, ה"אשל אברהם", היה תלמידו של ה"קדושת לוי" ושל רבי משה לייב סאסובר.

אין באפשרותנו לתאר מי הוא היה! הוא כתב ספרים בכל מקצועות התורה, בנו כותב עליו, שבמשך כל חייו היה מחדש בכל יום שמונה עשר חידושים! הוא מוסיף וכותב דבר מבהיל, שבחדר לימודו השתלשלו מהתקרה שני חבלים, ובלילה, כשהיה עייף מאוד ולא רצה להירדם - היה קופץ על שני החבלים האלו, תוך כדי שהיה חוזר על תלמודו, עד שהיה נופל ומקבל מכה, וכך המשיך ללמוד.

פעם התקיים אצלו דין תורה בין שני יהודים, ובסיומו זיכה את האחד וחייב את משנהו. פסק הדין חרה לחייו, וכשהרב מבוטשאטש נכנס להתפנות בשרותים - הוא נעל את הדלת מבחוץ, והרב לא יכול היה לצאת.

העובדה שסגרו אותו במקום כזה לא כאבה לו כלל, כמו שכאב לו על כך שהוא לא היה יכול לחשוב בלימוד. הוא נאלץ לרכו את מוחו בעניינים אחרים, כדי שלא ירהר בדברי תורה. הוא דפק שוב ושוב על הדלת, אולם במשך כמה שעות, איש לא עבר שם, עד שלבסוף הגיע מישהו, ששמע את הדפיקות וחילץ אותו משם.

בשובו לביתו החליט, כי אותו ברנש גרם לו עוולה נוראה, וכי ראוי להטיל עליו חרם. הוא שלח לקרוא לדיני בית הדין, והורה להם לקרוא לכל בני העיר, ולהטיל עליו את החרם לעיני כולם, עם

שופרות, ועוד פעולות מיוחדות, כפי שנפסק בהלכה. הכל כבר היה מוכן. כל תושבי העיר התכנסו ברחבה שלפני בית המדרש. השופרות מוכנים. כולם עומדים בדחילו ורחימו, מחכים לבוטשאטש'ר רב, שכבר החל פוסע לכיוון הבימה, להכריז על החרם.

הוא הגיע לבימה, וידיו ורגליו רועדות, ואז אמר: "אני מבקש שכולם ילכו הביתה!"

"חשבת לי עצמי", הוסיף ואמר: "האם יכול אני לומר במאה אחוז, שכל כוונתי בחרם זה היא אך ורק לשם שמים? אולי מעורב בהחלטתי מיליגרם אחד אינטרס אישי? הוא פגע בי, העליב אותי, מגיע לו! ומאחר ואינני יכול לומר בוודאות מוחלטת שהכל כאן לשם שמים, עד הסוף ממש - הנני מבטל את החרם שתכננתי להטיל עליו".

הצדיקים שסיפרו את המעשה, ידעו לספר בוודאות מוחלטת, שהוא עשה את הכל אך ורק לשם שמים! הוא לא חשב על כבודו כלל! אפילו מיליגרם אחד של כוונה אישית לא היה מעורב בהחלטתו, אולם לפי מדרגתו הגבוהה, הוא חשש שמא, פן ואולי, מעורב משהו זעיר, דק מן הדק, שאינו לגמרי לשם שמים - וכבר היתה זו סיבה מספקת עבורו לפזר את כל האנשים לבתיהם.

הוא לא חשש מ"מה יאמרו". הוא לא חשש שאנשים יסתכלו עליו כמי שמשנה את דעותיו. זה לא היה אכפת לו כלל. אכפת לו לפגוע ביהודי, כשאינו בטוח במאת האחוזים שכוונתו לשם שמים!

לחברו, אולם חובה כפולה ומכופלת קיימת כאשר שני תלמידי חכמים מתנצחים זה עם זה בהלכה. כל אחד מהם צריך להיזהר משנה זהירות בכבוד רעהו, לבל יפלוט פיו או קולמוסו, ולו גם שמץ של זלזול בכבוד רעהו.

על דבר זה כבר הרעישו גדולי עולם הקדמונים את אמות הספים, והדברים עתיקים מפיהם, ומפי כתבם, עד כמה מחויבים להשגיח על כבודם של תלמידי חכמים.

ידוע המעשה כאשר הגאון בעל ה"פרי מגדים" זצ"ל עמד להדפיס את ספרו, הוא פנה לכמה מגדולי דורו לבקש את הסכמותיהם.

בהגיעו לפתחו של אחד מחשובי תלמידי החכמים שבדור, שכהן כרבו של אחד הכרכים הגדולים בפולין רבתי, התבטא עליו הלה בנימה מזלזלת במקצת, שגרמה ל"פרי מגדים" חלישות הדעת. כאשר הגיע לפתחו של גדול אחר מאבירי אותו הדור, וסיפר לו את אשר קרהו, אמר לו אותו גאון, כי בשכר זה, סיפרו שהוא מדפיס עתה, לא ירד משולחנם של תלמידי חכמים לעולם, בעוד שספרו של אותו שביזהו, לא יזכה שילמדו בו רבים.

ואכן כך היה: בעוד שהספר "פרי מגדים" הפך להיות נכס צאן ברזל בעולם הפסק וההלכה, ואין לך רב ומורה הוראה שיפסוק הלכה למעשה בשולחן ערוך "אורח חיים" ו"ורה דעה" מבלי לבסס דבריו על פסקי ה"פרי מגדים", הרי ספרו של הגאון השני - כמעט ולא מתבדרין דבריו בבי מדרשא.

(מתוך 'כבודם של ישראל')

נו? רבות! וכי אנחנו יכולים לומר על עצמינו, כשאנו פותחים את הפה לדבר על משהו, או פותחים את האזניים ומקבלים לשון הרע, שכוונתנו היא אך ורק לשם שמים? מי יכול לקחת על עצמו אחריות כזאת, ולסכסך בין חברים, בין משפחות, ולעיתים אף בין אחים באותה משפחה?

רבות! הצילו! יהודים מתייסרים, משפחות כואבות! אבות ואמהות בוכים על ילדיהם! כלום יכולים אנו להמשיך לשבת רגועים ולהתייחס לענין בשאט נפש?

נשתדל לשמור על כבודו של כל יהודי, ובשכר זה הקב"ה יאמר לצרותנו די, ויגאלנו במהרה גאולה שלימה.

ענשו של המכניס ראשו בין הרים!

אין צורך להכביר במילים אודות החובה להיזהר בכבודם של ישראל, אבל יש לציין נקודה חשובה וזהירות מיוחדת, אשר לדאבונו אנשים נכשלים בכך ללא משים.

לפעמים ישנה מחלוקת בין גדולי ישראל בעניינים מסוימים, כדרכה של תורה, ואנשים קטני ערך מנסים להכניס ראשם בין הרים גדולים ולחוות דעה לצד זה או אחר.

שומה עלינו להעמיד תמרוור אזהרה חמור ביותר ולומר להם באופן הברור ביותר, שלא כדאי להם להתעבר על ריב לא להם, וחלילה לאיש פשוט לעשות מעשה, המזלזל בכבודם של צדיקים ח"ו.

על כל אדם באשר הוא, מוטלת חובת זהירות בעניינים שבין אדם

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

לאחר הריקוד פנה אליו הבחור בברכת 'א גוט וואך און א גוט חודש' כנהוג, ורצה להמשיך מיד בדרכו. הם היו רגילים בבית מדרשם פעמים רבות לראות את הצדיק בתפילות ובריקודין בדביקות. אבל הפעם הוא עצר אותו ושאלו: "בחור, ברצוני לשאול אותך שאלה אחת הזקוקה לביאור: כיצד זה יכול היצר הרע להכשיל את האדם בדבר עבירה? הרי כל איש מישראל הוא חלק אלוקי ממעל, ונשמתו חצובה מתחת כיסא הכבוד! איך יתכן שחלק מאור אין סוף, ברוך הוא, ימרוד בו ויעשה היפך רצונו?

הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א על מלחמת היצר

את מה שכבר חזר והסביר לו פעמים רבות, שאין פניו למקומות שכאלו כלל וכלל - הוא יושב והוגה באוהלה של התורה הטהורה, והוא שייך אך ורק לספסלי הישיבה הקדושה בלבד! הפעם פקעה סבלנותו של הלה, הוא התרגז עד מאד, וכעס עליו: "זכי זה נקרא חבר?! אם כן", סינן הבחור, "אינני רוצה להכיר אותך עוד והנני נפרד ממך לנצח!"

הוא עזב אותו אפוא לדרכו, ומאז ועד היום, שנים רבות אחר כך, לא פגש בו שוב אפילו פעם אחת, לשמחתו הרבה! כך ניצל בזכות התפילה שבקעה מעומקא דליבא, וטיב תפילת הצדיקים הקדושים לעילא, מהשפעה קשה ורעה של חבר רע, שסכנתה רבה להוריד האדם אלי פי שחת, רחמנא ליצלן. מעין זה המעשה, סיפר לי אחד מחשובי הרבנים בירושלים עיר הקודש, שלפני שנים רבות היה בבית מדרשו בחור אחד שהצליח מאד בתלמודו, ועשה חיל בתורה וביראת שמים, גם היה עובד ה' נפלא, והתנהג במידות טובות וישרות, לשם ולתפארת. אך יום אחד התגרה בו השטן, ושלה אליו חבר רע, שהתחבר

סיפר לי אברך נאמן חסיד סאטמר, המתגורר באחד מריכוזי היהדות הנאמנה שבארצות הברית, שבבחרותו היה לו חבר אחד, בחור רע מעללים, שהחל להתקלקל ולסור מדרך הישר. הם היו חברים קרובים מאד, מילדותם גדלו יחד באותה שכונה, ולמדו יחדיו באותם מוסדות.

כשהחלה הידרדרותו של הלה, התחיל לנסות להשפיע עליו גם כן בכל מיני דרכים ופיתויים עזים שהיו ברשותו ולהפילו עמו. כנראה לא רצה להפסיד חבר טוב וקרוב כל כך, וגם העדיף שיהיה לו חבר לתעלוליו הרעים והמשוקצים, שלא יהיה לבדו בדד במערכת.

אולם המספר מצידו ניסה בכל האופנים להתנתק ממנו. הוא הרגיש שהשפעתו השלילית של החבר מפריעה לו עד מאד, הוא מנסה להפילו פעם אחר פעם בפח הטמא ולהציפו במים הזידונים, רחמנא ליצלן. הוא החל לחשוש ולדאוג בפחד ובמורא לעתידו הרוחני, מי יודע לאילו תאוות והבלים מסוגל החבר הרע הזה עוד למשוך אותי, הרהר הבחור בדאבון לב, אבל הוא לא ידע כיצד ואיך יוכל להתפטר ממנו - הוא פשוט 'נדבק' אליו בכל מקום, ולא הניח מנוחה לנפשו, ועל אחת כמה וכמה לנשמתו.

יום אחד כאשר הכאב והמרירות התגברו והציקו לו עד מאד, הוא קם ונסע לעיר מונרו, לציון רבו הקדוש מסאטמר, זכותו יגן עלינו, שבקרית יואל המעטירה. הוא השתטח על הקבר, ושפך שם צקון לחשו בדמעות רותחות ובלב קרוע ושבור לפני השם יתברך. הוא ביקש שיהיה לו הצדיק למליץ ישור בעולם האמת, לחלצו מסבך השפעת החבר הרע הזה.

תכף כשחזר מן הציון הקדוש אל הישיבה הקדושה, פוגש הוא באותו 'טיפוס', החבר הנודע, שהגיע אל הישיבה כדי לחפש אחריו: "היכן היית?" התנפל עליו חברו, "חיכיתי לך זה עידן ועידנים! הנה בעוד זמן מה מתחילה תכנית מעניינת מאד, חבל לך להפסיד כזו הזדמנות! הבה נלך יחדיו, יהיה שמח ו'כייף'!"

הבחור כמובן סירב בנימוס אך בתוקף, וחזר שוב להסביר לחברו,

**הוא עובד וטורח קשות
עד שיש לו השפעה על
האדם. הנשמה האלוקית,
נקודת חיות איש ישראל,
אינה מניחה כל כך מהר
להתנתק מן האש היוקדת
שבלב היהודי! יש כאן
תכנית ארוכת טווח...**

ארוכת טווח... היא מתחילה בדברים קטנים של מה בכך לנסות להרחיקו מאור האמת ולצננו מעט מן הקדושה. בתחילה מבטל הוא רק כמה דקות מתלמודו, ולאט לאט מושכו היצר אחריו בעבותות הפיתוי, לפעמים נצרך השטן לעבודה של שנים, כדי להפיל את האדם!

ברם, כל זאת, כשהמערכה נשארת בינו לבין יצרו בלבד, אבל ברגע שמתחבר אליו חבר רע, יש בו כוח השפעה אדיר כל כך, שבתוך דקות יכול החבר הרע לעשות עבודה שהיצר צריך לעשות במשך שנים!!! כשהחבר הרע מתגרה באדם, אין צריך להמתין זמן רב, הוא מפילו מהר מאד עד שאול תחתית, רחמנא ליצלן!"

הדברים שנאמרו בחום לב, ומתוך כאב גדול ואכפתיות של אמת, פלחו את לב הנער כחץ יורה. הוא לקח את הדברים היטב אל לבו. פתאום הוא גילה את מצבו העגום, עד כמה הצליח החבר הרע הזה להפילו ולטמא את נשמתו.

הוא נפרד לגמרי מן החבר, ושב בכל לבו לתורתו ועבודתו ביתר שאת ממה שהיה בתחילה, עד שגדל בתורה מאד, ונעשה לאיש מורם מעם.

כיום הוא משמש ברבנות חשובה ונכבדת, ומרביץ תורה לעדרים. כל השנים הוא אינו שוכח להודות לרב הצדיק, שהצילו מאותו חבר רע, ובזה הציל את נפשו מרדת שחת!

(טיב המעשיות - חומש דברים)

והתיידד עמו, והשפיע עליו מאד לרעה. ההשפעה השלילית ניכרה עליו היטב. מתחילה נהיה 'צונן' בתפילה וביראת שמים, ואדיש לכל דבר שבקדושה. התדרדרותו דהרה, ולאחר תקופה כבר סגר את הגמרא כמעט לגמרי, לתוגת לב הוריו ומוריו. הוא שוטט והתבטל שעות רבות בשיחות של הבל ושטות עם חברו - לעומת העבר, שלא היה מאבד אף לא רגע אחד לריק!

הרב הצדיק שראה כל זאת מן הצד, כאב ליבו מאד וחרה לו על כך, אך לא מצא את הדרך והשביל הנכון אל ליבו של הבחור, כיצד להשפיע עליו לעזוב את אותו חבר רע מעללים, מאחר שהם כבר היו קרובים מאד זה לזה, נפשותיהם התקשרו יחדיו, ואותו חבר רע השתלט עליו כמעט לגמרי, רחמנא ליצלן.

פעם אחת לאחר קידוש לבנה שבמוצאי שבת קודש, ראה הרב פתאום את אותו בחור לידו. במקרה תפס בידו בשעת הריקוד - כדרכם של ישראל, שאחר קידוש לבנה תופסים איש ביד רעהו לריקוד, ללא שום חשבון וסדר מי תופס ביד מי... כך יצא לו לאותו בחור, שעמד ליד הרב, לרקוד עמו בריקוד "טובים מאורות". בו ברגע החליט הרב שהנה זו הזדמנות טובה בשבילו, להתפלל על הבחור ולעורר את ליבו לתשובה. במשך כל עת הריקוד הוא תפס ביד הבחור בחוזקה ורקד עמו בכל עוז, ובהשתפכות לב ונפש בתפילה ובבקשה נוראה עבור אותו בחור, והפציר לשמים עד מאד, שיעזור לו השם יתברך להתנתק מאותו חבר רע, ידוע ומפורסם, שעל ידי הריקודים מתבטלים הדינים!

לאחר הריקוד פנה אליו הבחור בברכת 'א גוט וואך און א גוט חודש' כנהוג, ורצה להמשיך מיד בדרכו. הוא לא חש בשום דבר מיוחד בריקוד, ובוודאי לא קישר זאת אליו אישית. הם היו רגילים בבית מדרשם פעמים רבות לראות את הצדיק בתפילות ובריקודין בדבקות, כנודע. אבל הפעם עצר אותו הרב לרגע ושאלו: "בחור, ברצוני לשאול אותך שאלה אחת הזקוקה לביאור: כיצד זה יכול היצר הרע להכשיל את האדם בדבר עבירה? הרי כל איש מישראל הוא חלק אלוקי ממעל, ונשמתו חצובה מתחת כיסא הכבוד! איך יתכן שחלק מאור אין סוף, ברוך הוא, ימרוד בו ויעשה היפך רצונו?" הבחור כמובן לא ידע תשובה לשאלה הנוקבת. הוא גם לא קלט למה הדברים מכוונים, ומה מצא הגאון הצדיק לשאול את שאלתו החשובה, דווקא אותו, בחור צעיר לימים....

אך הרב לא השאירו בתהייתו זמן רב, ופתח את פיו בחכמה: "אסביר לך נער יקר", אמר לו הרב בחיבה גלויה, "היצר הרע לא יכול להכשיל את האדם בפעם אחת, הוא עובד וטורח קשות עד שיש לו השפעה על האדם. הנשמה האלוקית, נקודת חיות איש ישראל, אינה מניחה כל כך מהר להתנתק מן האש היוקדת שבלב היהודי! יש כאן תכנית

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

המוקד לביטחון הישיבות מייסודו של איתן איתן

הישיבה

פעם הבחנתי שהוא שוקד על תלמודו בשעת לילה מאוחרת מאד, לשאלתי, מה זאת? השיבני: עדיין לא השלמתי את חוק לימודי, ואיך אוכל ללכת לישון?! אמרתי לו - הרי תוכל להשלים את שיעוריך מחר. שתק אבא, המשיך בשלו. ואילו אני פניתי לסעוד את ארוחת הערב, והנה באמצע אכילתי נכנס אבא ואומר: "אינך חייב לאכול עכשיו, הרי גם אם לא תאכל כעת, תוכל להשלים מחר..."

אהבתו הגדולה את בוראו ואת תורתו הקדושה של הרה"צ רבי זלמן בריזל זצ"ל

המרגיש בטעם התורה תשיחהו נפשו, כי עליו לשלם גמול טוב לנותן לו מתנה גדולה מופלאת, ואין צריך לומר שאין צריך לתבוע שכר עליה'... (האור החיים הקדוש פרשת ראה)

שעת אחר צהרים מוקדמת בשכונת בית ישראל הירושלמית. השמש יוקדת במלא עוזה והבריות ממעטות להימצא ברחוב בשעה כזו. בסמטא הקטנה של רח' חסידי קארלין, בסמוך לבית המדרש 'בית ישראל' של חסידי פינסק קרלין - נצפה יהודי זקן בא בימים אשר מחיש את צעדיו לבית המדרש. מטפס הוא, הישיש, במעלה המדרגות, מתנשף עמוקות. אין המאמץ תואם את גילו ואת כוחותיו, אך פניו הזורחות משמחה ואושר מכסים על הכל. זה האיש, רבי זלמן בריזל שמו, אשר באהבתו הגדולה את בוראו ואת תורתו הקדושה, משכים הוא לבוא אל ביהמ"ד, ולהיות מעשרה ראשונים גם בחלקו השני של היום! עם היכנסו ממחר הוא אל הארון ושולף משם את ספריו האהובים - את החק לישראל, את הגמרא הקדושה, משניות ושאר מטעמים, ממחר אל עבר מקומו הקבוע, ועד מהרה שוקע הוא באותיות המאירות.

לנותן לו מתנה גדולה מופלאת, ואין צריך לומר שאין צריך לתבוע שכר עליה'...

מה מים חיים לעולם, כך התורה חיים לישראל. הגמרא הקדושה, פרקי המשניות ושאר הספרים הקדושים, הם אשר היו מקור חיים לר' זלמן. מהם לא מש מעולם, אף לא לרגע קט. בשבתו, בלכתו, בשכבו ובקומו, תמיד היה דבוק באהבתם של כל דברי התורה הזאת. מעולם לא ראהו אדם יושב דומם. אף לא לרגע קל. כל שעות היממה נוצלו על ידו עד תום בעסק התורה ומצוותיה באושר וחדוות אין סוף.

מעולם, עד שנותיו האחרונות ממש, לא ראו את ר' זלמן בביהמ"ד כשהוא מתנמנם על תלמודו, וזאת למרות גילו המופלג וגודל יגיעתו בתורה ובעבודה בכל יום.

יומו המלא והגדוש בתורת ה' התחיל כבר באישון לילה בהשכמתו לעורר את השחר 'סדר ראשון' זה נמשך שעות ארוכות עד התפילה, כאשר במהלך שעות אלו הספיק להשביע נפשו במלחמתה של תורה על כל מקצועותיה. היתה זו, אפוא, רק הקדמה ופתיחה ליום שכולו תורה.

היכל ביהמ"ד ריק ושומם הוא בשעה זו. האויר החם מעיק, אך רבי זלמן אינו מנסה לחפש לעצמו נוחיות כל שהיא, להפעיל מאוורר, או לחילופין להפעיל את ההסקה בימות החורף הקרים. אין לו כעת כי אם ד' אמות של הלכה בלבד.

מתנועע הוא חרישית מעל גבי השורות הקדושות, ובדחילו ורחימו מרחש את תיבות הגמרא. בשקיקה שאין דומה לה מרווה הוא את צמאונו ממימיהם המתוקים של מעיינות התורה.

וככה יעשה ר' זלמן כל אחר הצהרים עד לתפילת המנחה, בתורתו יגה ללא כל הפוגה.

בתוך כך 'בוא גם האברך, החברותא שלו, ויחדיו יגמעו עוד ועוד דפי גמרא בשקיקה, פרק אחר פרק, מסכת אחר מסכת... ויפות הן שעות אלו לר' זלמן יותר מכל חיי העולם הזה והעולם הבא גם יחד. על כגון דא כתב האור החיים הקדוש (פר' ראה יא כז):

על עבודת השכמה מופלאה זו ראו בהרחבה בפרק ה' 'תפילה לא-ל-חי' ובפרק ז' - 'בכל דרכיך דעהו'.

במתק לשונו היה ר' זלמן מספר תמיד, להלהיב את לבות הצעירים ללימוד התורה ואהבתה:

מעשה באב ובנו שנסעו ליריד הגדול, לעשות חיל במסחרם. כאשר הגיעו השניים למחוז חפצם, ביקש הבן תיכף ומיד לצאת לשוק הגדול ולפתוח בקשרי המסחר כמתבקש, אולם האב לא נחפז כל כך.

תחילה הועיד פעמיו לבית המדרש המקומי, ובניחותא פתח גמרא והתחיל ללמוד. עברה שעה אחת, ואחריה עוד שעה, והאב עדיין שקוד על תלמודו בחשק ובהתמדה גדולה אשר רק גוברת והולכת. התפלא הבן למעשהו של אביו, אך התאזר בסבלנות והמתין. עברו יום ויומיים והאב עדיין מתמהמה בבית המדרש על גבי ספריו. או אז פקעה סבלנותו של הבן, והוא פנה לאביו בתמיהה:

"אבי היקר, הלא באנו לכאן כדי להרוויח כסף למחייתנו, ואפשר אף להתעשר בעושר רב, ומדוע זה לא תצא עמי לשוק?"

"הצדק עמך, בני", ענהו האב, "אך הבה ואאלפך חכמה: אכן, טרחנו רבות לבוא עד הנה כדי לקנות בזול, ולאחר מכן למכור ביוקר, ולהרוויח ממון רב, אך כל מטרנתנו אחת היא, כדי שאחרי ככלות הכל יהיה לנו טוב!"

אך מעשה אעשה, בני", המשיך האב, "שכאשר נכנסתי לביהמ"ד ופתחתי בלימוד הגמרא הקדושה, מיד נעשה לי על לבי כל כך טוב! חשתי בכל איברי את טעמה המתוק של התורה. מצאתי את עצמי שרוי בטובה אמיתית ונפלאה מאין כמוה! ועתה בני, מדוע זה אעשה את השטות הזאת, לצאת מבית המדרש, לישא וליתן בסחורה, כדי שבעתיד יהיה לי טוב, והלא כבר עכשיו טוב לי כל כך..."

היה ר' זלמן מתמוגג בנעימות שוב ושוב:
"למה לי לחפש טוב בעתיד? ס'איז מיר דאך שוין יעצט אזוי גיט!
[אם כבר עתה טוב לי כל כך!...]

אומן מומחה לניצול הזמן היה רבי זלמן. כל דקה ודקה היתה שווה בעיניו כאבנים טובות ומרגליות ממש, ומי זה פתי אשר יפסיד יהלומים יקרי ערך בעבור דברים של מה בכך?

בשיחה אשר נשא לפני תלמידי הישיבה הצעירים, עמד ר' זלמן הישיש במשך שעה ארוכה, ועורר את לבבם לאהבת התורה ושקידתה, כשהוא מגלה טפח מהתמדתו בתורה בשנות נעוריו:
"עוד אומר לכם, בניי אהובי, להיזהר שלא יהיה בכם מידת העצלות, ביטער ביטער ווער עס האט 'עצלות' אין די יונגע יארן. מקען דאך אריין חאפן נאך א בלאט גמרא און נאך א בלאט גמרא..."

[זה מר מאד למי שיש בו 'עצלות' בימי נעוריו, הרי זה זמן שאפשר לחטוף עוד דף גמרא ועוד דף גמרא...]

כשאנו היינו נערים ניצלנו את כל הזמן שהיה לנו כדי ללמוד תורה

יומם ולילה, בין אם זה היה בערב שבת אחרי הצהריים ובין בימי חול המועד. בזמנינו, גם בחול המועד התקיים חיידר לפני הצהריים, כך שאת כל הזמן ניצלנו ללימוד תורה בשקידה וביגיעה.

בזכות זה גם הצלחנו ביותר בלימודנו. כשהייתי נער צעיר בגיל י"ג וחצי נבחנתי על פה את שלש המסכתות בבא קמא ובבא מציעא ובבא בתרא ועוד 60 דף במסכת חולין!"

שום דבר שבעולם לא עיכב את ר' זלמן מלנצל את הזמן באופן הטוב ביותר. לא הזמן, לא המקום ולא תנאי הסביבה האחרים הפריעו לו מלהגות בתורתו ללא שום הפסק. לא היה בעיניו שום הבדל, אם יושב הוא עתה על ספסלו בבית המדרש המרווח, או אם שרוי הוא בתוך המולת המאפיה שברשותו. תמיד - לא פסיק פומיה מגירסיה! בתקופות שנאלץ לשהות במאפייה, וליטול חלק בעבודות השונות, הרי שגם אז, כל הפוגה קטנה שנזדמנה, ולו בין קונה אחד למשנהו, נוצלו על ידו כליל לעסק התורה, ואפילו כשידיו עוסקות במלאכה ממש, בעסקי הבצק והאפיה, גם אז לא הפסיק מלשנן בעל פה פרקי משניות לרוב, בחיות ובנעימות.

וכפי ששח פעם לנכדיו:

"כשעבדתי במאפייה, חושב הנך שסתם כך עבדנו? כל הזמן חזרנו על פרקי משניות! - ווען איך האב געקנאטן, נדמה לך שלשנו בצק סתם? אה, וויפל משניות מיר האבן אריינגעקנאטן!" [כמה משניות לשנו בתוך הבצק!]

כשהיה רואה ר' זלמן את בני הנעורים מבטלים את זמנם בדברי סרק, היה ניגש ומבקש בנעימות:

"קינדערלאך פארקויפט מיר די צייט! [בני, מכרו לי את הזמן] אני כבר איש זקן ואיני יודע כמה זמן נשאר לי לחיות, ומשתדל אני אפוא לנצל כל רגע. אך אתם, אם יש לכם רגעים מיותרים, תמכרו לי אותם, זה שווה הרבה..."

שנת תש"ח בארץ ישראל, שונאי ישראל משחזרים את חרבותיהם לפתוח במלחמת חרמה נגד היישוב היהודי. החרדה שולטת בכל, ואיש אינו יודע מה ילד יום. נתונים הם בני ירושלים בעמק הבכא, וטרודים בדאגתם לשלום עולליהם ומשפחותיהם.

אך האברך, ר' זלמן בריזל, מתהלך באותם ימים כשעל לבו רובצת דאגה אחרת לגמרי.

עצם המלחמה אינה מטרידתו כלל. הן סמוך ובטוח הוא על ה' אלוקיו, שיאזין לשוועת בניו, וישמרם ויצילם מכל רע. אולם דאגה אחרת, דאגה מוצדקת היא -

"אם ניאלץ להסתר במקלטים, או לברוח ממקום למקום לא תהיה לי אפשרות להגות בתורה הקדושה!" היתה טרדתו של ר' זלמן באותן ימים טרופים.

מה יעשה ר' זלמן, וינצל מסכנת הבטלה? עצה מצא לו. ר' זלמן פנה לשנן בזריזות עוד כמה וכמה מסכתות משניות, עד שהיו אלו שגורים על לשונו בעל פה. "את המשניות הללו איש לא יוכל לקחת ממני!" אמר.

וכך, בתוך כל הבהלה והחרדה ערב המלחמה, יושב לו ר' זלמן ושקד על המשניות. גורס הוא משנה אחר משנה, משנן פרק אחר פרק, ומכין צידה לקראת ימי המחסור. ואכן, בימים הקשים שבאו על הישוב לאחר מכן, בשבתם במקלטים ובקומות המרתף האטומות בשקי חול, כאשר בחוץ רעמו ההפצצות והתותחים, התגבר קולו של ר' זלמן בתורה יותר ויותר! מזון לגוף לא היה שם די הצורך, אולם מזונה של הנשמה לא חסר כלל וכלל.

לא פעם שח ר' זלמן לפי תומו, כי בלכתו לביהמ"ד לפנות בוקר יודע הוא את השעה המדויקת בו הוא נמצא גם בלא שיביט בשעונו כי שעון אחר יש לו, שעון המשניות!

סדר היה לו, לשנן י"ח פרקי משניות בעל פה בדרכו לבית המדרש שחרית. תשעה פרקים ממסכת ברכות, שמונה פרקים ממסכת פאה, ופרק אחד מדמאי. וכיון שכבר התרגל בתכנית זו שנים רבות, ידע לכוון על פי זה את השעה המדויקת.

הן בשעה זו הוא כבר נמצא בפאה, ואילו חמש דקות לאחר מכן, כשמגיע לרחוב פלוני הרי אוחז הוא כבר בפרק ז' שם...

כאשר היה ר' זלמן יושב בשולחן הטהור וממתין לכניסתו של האדמו"ר, גם אז לא היה משתהה לרגע, אלא מוציא מחיקו כרך משניות קטן, ובולע בשקיקה משנה אחר משנה, כשאינו שת ליבו כלל לכלל ההמולה מסביב.

כשהיה ר' זלמן משתתף בשמחות נישואין משפחתיות לעת זקנותו, פעמים חששו בני המשפחה לעיכובו הממושך מחמת גילו ותשישותו הרבה. אולם הוא, אשר כל העת היה יושב על מקומו ומשנן פרקי משניות בעל פה, לא ראה בכך כל בעיה, "כלל ההמולה מסביב אינה מפריעה לי במאומה", אמר ברוגע.

כך גם בשבתו בבית המדרש. מקומו הקבוע היה בצד מזרח, כשפניו מוסבות כלפי הקהל, וכל זאת לא הפריע לו לשקוע בלימודו בריכוז מפליא. מול עיניו ניצבו ועמדו רק הקב"ה, תורתו ומצוותיו, אשר אלו היוו בעבורו את כל מציאות העולם. כל השאר נחשבו בעיניו כאין...

היה זה בצעירותו, כשהוצרך לצאת לחו"ל בשליחות גדולי ישראל לצורך עסקי הציבור בחיזוק חומות היהדות. אך ר' זלמן אינו רגוע, מחשבותיו מנקרים בלבו. תורה מה תהא עליה? מי יודע כמה זמן יתבזבזו שם ביני לביני?

ר' זלמן, שלא היה איש של מחשבות בעלמא, קם ועשה מעשה. עלה למעונו של הגאון האדיר ר' ראובן בענגיס זצ"ל, וביקש להתחייב בפניו, שבשובו מהנסיעה יבחן אצלו על סך נכבד של דפי גמרא בעל פה!

רק לאחר שסוכם הדבר, עלה על המטוס בלב רגוע...

גם בימים בהם היה נאלץ להקדיש נתחים הגונים מזמנו היקר עבור עסקנות או גיוס תרומות עבור מוסדות התורה וכדו', לא ויתר על חוק לימודיו שהיה קבוע ואיתן. בלא להתפשר ולוותר לעצמו כל, היה מתיישב בלילה להשלים את כל לימודיו שהחסיר במהלך היום, ולא אבה לקבל שום תירוץ שבעולם, שימנע ממנו את פריעת חובו. את שיעוריו הקבועים למד תמידין כסדרן, גם בשבתות ובימים טובים, ואפילו ביום הכיפורים לא החסיר את חוק לימודיו.

בנו, הרה"ח ר' נטע שיחי, מספר:

"פעם, כאשר שהה אבא ז"ל בביתי מספר ימים, הבחנתי באחד מן הלילות שהוא עדיין יושב ושוקד על תלמודו בשעת לילה מאוחרת מאד, שלא כהרגלו. לשאלתי, מה זאת? השיבני אבא:

"עדיין לא השלמתי את חוק לימודי, ואיך אוכל ללכת לישון?!"

אמרתיו לו - "הרי תוכל להשלים את שיעוריך מחר, ומהי הדחיפות להשלימם דווקא כעת?"

שתק אבא ולא ענה מאומה, המשיך בשלו - להגות בספריו הקדושים. ואילו אני פניתי למטבח לסעוד את ארוחת הערב, והנה, באמצע אכילתי נכנס אבא ומפטיר לעברי:

"אינך חייב לאכול עכשיו, הרי גם אם לא תאכל כעת, תוכל להשלים מחר או בפעם אחרת!..."

כך לימדנו אבא ז"ל בינה, שלימוד התורה צריך להיות אצל האדם חשוב לכל הפחות כמו ארוחת לחמו. והיה הוא הדוגמא המוחשית ביותר לכך, בלימודו השקדני והבלתי נרפה כל ימיו לעולם.

(מתוך הספר 'ר' זלמן')

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

מוקד לבני הישיבות מסודר של ארצנו אחינו
הישיבה

לפני שנים רבות, הייתי רגיל להגיע לישיבת "אור חדש" כאן בעירנו לייקווד, והייתי לומד עם בחורים. יום אחד הגיע תלמיד חדש להיכל הישיבה, הבחור ההוא כמעט ולא פתח פיו, כאילם בא וישב על מקומו, לא התעניין בנעשה סביבו ולא הסתכל על שום חבר, ואף אלו שהיו מנסים להתחבר אליו לא יכלו לו

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב ליקווד על כוחה של מילה

לע"נ גיסו הגה"צ כ"ק מרן האדמו"ר מרן ישראל משה בן מרן אברהם יעקב זצוק"ל מסאדיגורה

לפני שנים רבות, הייתי רגיל להגיע לישיבת "אור חדש" כאן בעירנו לייקווד, והייתי לומד עם בחורים כפי מסת הצורך. יום אחד הגיע תלמיד חדש להיכל הישיבה, הבחור ההוא כמעט ולא פתח פיו, כאילם בא וישב על מקומו, לא התעניין בנעשה סביבו ולא הסתכל על שום חבר, ואף אלו שהיו מנסים להתחבר אליו לא יכלו לו. הנהלת הישיבה החליטה להטיל עלי עבודת הקודש, שאנסה להתחבר אליו, ללמוד עמו ולדובבו ולהכניסו בין החברים כאחד מן החבורה. לאחר כמה דקות שישבתי אתו, ראיתי שאין עבודתי ללמדו תורה, בעל כשרון נפלא היה, ואינו נזקק לעזרה כדי להבין לימודו, מה שכן ראיתי, זה שהבחור צריך לקצת חיוק, כל היום ישב שבור ומדוכא מכונס בתוך עצמו, ובכיליון עינים ציפה לקורטוב תשומת לב, ולכן החלטתי שבעז"ה נתחיל להשלים לו את החסר הזה. בכל יום ויום בתחילת הסדר כשהיה נכנס להיכל הישיבה, הייתי מקבל פניו מיט א ברייטן "שלום עליכם", ולאחר שטפחתי קלות על שכמו, שאלתי בשלומו ואיך הוא מרגיש, מה חסר לו ואיך עבר עליו הלילה. הייתי מזמין אותו לסעוד סעודת שבת אצלי בבית, והיה מרגיש את עצמו ממש כבן בית, בני המשפחה היו קוראים

לכבוד שמחת החתונה של בני הרב צבי הירש נ"ו יצא לאור ספר "נועם שיח" חלק ב', ואחד העניינים הנידונים שם, הוא מגודל מעלת אמירת "אָ גוט ווארט" להשני, והבאנו את דברי הרה"ק ה"בית אברהם" מסלאנים זי"ע, על הנוסח שאנו אומרים בליל שבת קודש בברכת מעין שבע "מחיה מתים במאמרו", שלפעמים אפשר במאמר ומילה טובה להשני, ממש להחיות מתים, עיי"ש.

איתא בחז"ל (מסכת כתובות דף קי"א ע"ב): אמר רבי יוחנן, טוב המלבין שינים לחבירו יותר ממשקהו חלב. ואמרו חכמי המוסר בדרך צחות לבאר מאמר זה, דהנה כשאדם בשרי, לאחר שאכל סעודה בשרית, לא שייך להרוות צמאונו עם חלב, שכן אסור לו לשתות את החלב עד לאחר שש שעות מאכילת הבשר, ולכן אין המשקהו חלב עוזר לו מאומה, לא כן המלבין שינים לחבירו, הוא אומר מילה טובה לחבירו, הוא שומע את צרתו ומקשיב לו ועוזר לו, זה טוב תמיד, אין זמן שאי אפשר לעשות כן...

סיפר לי הרה"ח ר' אליעזר יהודה פויגל שליט"א מנהל כללי של רשת הכוללים דחסידי ראחמיסטריווקא-ארה"ב, שפעם אחת שהה הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א בקאנטרי בתחילת ימי החורף, וביום י"א חשוון - יום היארצייט של הרה"ק ה"מאור עינים" זי"ע - ערך שם את שולחנו הטהור. באותה עת נפש בקאנטרי גם כ"ק אדמו"ר מסקולען זי"ע, וכששמע שהרבי מראחמיסטריווקא עורך את שולחנו לכבוד היארצייט, הגיע לשם להשתתף בעריכת השולחן.

לאחר הטיש כשיצא הרבי מסקולען, התבטא הרבי ואמר, שהשתתפות הרבי מסקולען בסעודה, היתה לו לזכות ולעונג גדול. כששמעו מקורביו את התבטאותו, נענו ואמרו להרבי, שבצאת הרבי מסקולען מהשולחן הטהור, התבטא באותה מטבע לשון, שהיתה לו ההשתתפות אצל האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א לזכות גדול. כששמע הרבי את דבריהם נענה בענוותנות ואמר בתמיהה "הוא הגיע אלי? - הוא הגיע להשתתף בסעודת היארצייט של המאור עינים..."

העניינים שלי נפתחו ובאותו רגע הבנתי שאני לא סתם 'פלפל' - אני 'פלפל' שחור, כי אני משחיר את חייהם של החברים שלי

זהו סיפור על הפלפל השחור והנורא שהשחיר את חייהם של חברים

להם בבית כבר שתי מצקות, ושזו בכלל מצקת של הישיבה והוא לא יכול לקחת אותה גם אם היה רוצה.

אבל אני לא נתתי לו להשלים את דבריו: "תבין", אמרתי לו כמשתתף בצערך, "בפעם הבאה שיחלקו שכל, כדאי שתהיה לך מצקת גדולה כדי שתוכל לקחת מנה גדושה. שלא תיתקע רק עם שיפודים, כמו שקרה לך בפעם הקודמת."

החברים שלי היו מכנים אותי 'פלפל', כי אני בחור מפולפל שתמיד יש לו משה לומר. אני מצדי די נהינתי מהתנאור שדבק בי, והשתדלתי לעמוד בציפיות ולא לאכזב אותם. האמת שלא הייתי צריך להתאמץ כל כך, כי העקיצות הללו פשוט קפצו לי מהבטן וברחו לי מהפה בלי שהתכוונתי בכלל. התכונה הזאת היא חלק מרכזי מהאישיות שלי.

אני מתאר לעצמי שאתם מזדעזעים לקרוא את הדברים הללו, ולא מבינים איך יכולתי להיות כזה בחור רע, עם לב של אבן שאינו מתחשב באחרים. אבל אני עצמי לא הרגשתי רע עם זה, כי באמת שהיו לי עקיצות הרבה יותר גרועות ורק בגלל הלב הרחום שלי נמנעתי מלומר אותן בקול רם.

'מה אני יכול לעשות?' חשבתי לעצמי, 'אני פלפל. אני סברס. הסברס לא אשם בזה שהוא דוקר ועוקץ, והפלפל אינו אחראי לכך שהוא צורב את בלוטות הטעם של מי שאוכל אותו. מה גם שאנחנו נמצאים בישיבה, כולם פה בחורים צעירים שאוהבים 'אקשן', ואם

מאז שהייתי ילד קטן התבלטתי בחריפות יתירה. בכל הזדמנות ובכל עת היתה לי עקיצה שנונה לומר. כך קניתי לי את מקומי בחברה, וכך זכיתי בהערכתם של כל סובבי. זה לפחות מה שחשבתי עד הסיפור שקרה לי עם שמוליק פרידמן.

בטח אתם שואלים למה אני מתכוון כשאני מדבר על העקיצות השנונות ששיגרתי לכל עבר. אני לא כל כך אוהב לדבר על העבר שלי, אבל כדי שתבינו במה דברים אמורים אני נאלץ לספר לכם קצת על מעללי הרעים.

תמיד הייתי משתלח בבחורים ומוצא מתחת לאדמה סיבות כדי לצחוק עליהם. כך למשל ניגשתי פעם לחבר הסובל מעודף משקל, ובחיוך של 'טוב לב' שופע, שיבחתי אותו על כך שהוא עובד על המידות שלו: "אני חייב לומר לך שרוליק", אמרתי לו פעם בעיצומה של ארוחת הערב, "בכל פעם שאני רואה אותך אני ממש מקנא בך איך שאתה מצליח ככה להתעלות במידות.

במיוחד כשאני רואה אותך יושב ליד הצלחת ושואב את כל תכולתה. אחרי שאכלת כל כך הרבה שניצלים בשנה האחרונה, בטח כבר הגעת למידה 45, לא כך?..."

בעוד שרוליק מחוויר ומסמיק חליפות, אני כבר 'מטפל' בשמוליק מהשולחן הסמוך: "מה יהיה איתך שמוליק?" נזפתי בחביבות בבחור שהתבלט בקומתו הנמוכה, "אתה חייב להתחיל לאכול שמרים כדי שתתפח קצת. עם כאלו רגליים קצרות אתה לא תגיע רחוק."

בהמשך עברתי לאלחנן הסובל מגמגום קל: "אלחנן הצדיק!" טפחתי על שכמו בעליצות בעת שהיה בעיצומה של ברכת המזון, "ת'שמע אני חושב שכולם צריכים ללמוד מוכך איך מברכים ברכת המזון. אתה ממש אומר מילה במילה. לפעמים אתה אפילו חוזר על אותה מילה שתיים או שלוש פעמים."

אבל הכי אהבתי להתבדח על חשבוננו של ברוך שלמה התמים. העקיצות ששיגרתי לעברו היו חריפות במיוחד, ומה שהיה הכי משעשע זה שהוא בכלל לא מבין שצוחקים עליו. פעם ראיתי אותו יוצק לעצמו מרק עם מצקת גדולה במיוחד מהסיר הענק שניצב בפינת חדר האוכל: "ברוך שלמה", אמרתי לו בטון של יועץ סתרים, "אני מציע שתיקח אתן את המצקת הזאת הביתה". בתמימותו חשב ברוך שלמה שאני מתכוון ברצינות והתחיל להסביר לי שיש

לא העקיצות שלי הם יחפשו שעשועים אחרים שעלולים להיות מסוכנים יותר מבחינה רוחנית ומבחינה פיזית'.

אודה וגם אבוש: בסתר הלב כן הרגשתי שאני מתנהג בצורה לא ראויה. כשראיתי את פניהם של חברי מאדימות בכל פעם שנהגתי כלפיהם בעוקצנות, נזכרתי במה שאמרו חז"ל ש"נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים".

אבל הדחקתי את המחשבות הללו, והשקטתי את המצפון שלי בטענות שונות ומשונות.

"זה לא שאני צוחק עליהם", סיפרתי לעצמי בשקט, כשאף אחד לא שומע, "אני צוחק איתם. אני והם ביחד צוחקים עליהם או עלי. זה לא כזה גרוע כמו שזה נראה".

ההתנהגות שלי השתנתה מהקצה אל הקצה רק אחרי הסיפור שקרה לי עם שמוליק פרידמן. זה היה בחודש ניסן האחרון.

נסעתי באוטובוס מבני ברק לירושלים, כדי לעזור לסבא וסבתא שלי להתכונן לפסח. אני מאוד אוהב לעזור לסבא וסבתא, גם כי זו מצווה גדולה וגם כי במהלך הניקיונות לפסח זה זמן נפלא להוציא מהם כל מיני 'ירושות' ולשמוע סיפורים נפלאים על העבר.

בספסל שלפני יושב אברך כבן ארבעים, שנראה היה מודאג מאוד. כל הדרך הוא החזיק את הטלפון הסלולרי שלו ביד, והציץ בו מדי פעם בעצבנות. תיארתי לעצמי שהוא ממתין לשיחה חשובה.

כשצלצל הטלפון, מיהר האיש לענות, ומתוך התרגשות לא שם לב שזוג אוזניים נוסף שותף לשיחה המסעירה שניהל בטלפון. לא הצלחתי להבין את כל השיחה, אבל מתוך הדברים הבנתי שהאיש מדבר עם עסקן חשוב, שעוזר לו למצוא ישיבה מתאימה לבן שלו. "הוא ילד מאוד רגיש", אמר האבא לעסקן הנכבד, "בשיעור שלו יש בחורים שלא מתחשבים בכך שהוא נמוך כל כך, ומדי פעם הם לועגים לו. מורידים את הביטחון העצמי שלו עד הקרקעית".

"בתחילה ניסיתי לעודד אותו להתגבר על זה, ולהתעלם מהלעג של החברים" ממשיך האבא, "הסברתי לו שהיו רבנים חשובים מאוד שהיו נמוכים כמוהו ואפילו נמוכים יותר ממנו, אבל בתקופה האחרונה הגיעו הדברים לכדי כך שהבן שלי פשוט מפחד לצאת מהבית. אני חייב להעביר אותו לישיבה שבה יתייחסו אליו יפה, יעודדו ויטפחו אותו, ולא יפגעו בנפשו העדינה".

ריחמתי על הבחור האלמוני הזה. 'בחורים זה עם אכזר', חשבתי לעצמי, 'לועגים לבחור רגיש והורסים לו את החיים. אני לא מקנא בגיהנום שמצפה לאלו שככה מתעללים בבחור הזה'.

לקחתי את הדברים לתשומת לבי, והחלטתי שמכאן ולהבא אני אשתדל יותר שלא לעקוץ בחורים רגישים. יש מספיק בחורים עם עמוד שדרה חזק, שלא נעלבים מכל מילה שאני אומר להם. איתם אפשר לצחוק, לא עם בחורים רגישים".

ראש חודש אייר הגיע. בין הזמנים הסתיים. שמחתי מאוד לחזור לישיבה. אני בחור חברותי מאוד, ובבין הזמנים אני מרגיש קצת בודד. בבית אני בן יחיד בין שיירה של אחיות, ואנחנו מתגוררים באזור שבו אין לי הרבה חברים שאפשר להעביר איתם את הזמן. מה גם שאני אוהב ללמוד וכשאני לבד בבית אני לא מספיק מתאמץ

לקבוע לי עיתים מסודרות ללמוד גמרא.

לישיבה הגעתי עם חיוך רחב. הרגשה של התחדשות מרחפת באוויר. הריח החרף שנדף מהקירות הבוהקים מלובן שזה עתה הסתיימה צביעתם המחודשת עשה לי טוב על הלב. הנה שרוליק מגיע לפנימיה כשהוא גורר מזוודה ענקית ועוד שתי שקיות שעומדות להתפקע מהתכולה המרובה שנדחקה אל תוכן: "אני מאוד שהשארתי במזוודה מקום גם לבגדים ולכלי מיטה", אמרתי לו בדאגה, "או שבעצם כל המזוודה שלך מלאה רק בשניצלים?...". כשהחברים פרצו בצחוק על חשבוננו של שרוליק, שכזכור סובל מעודף משקל חריג, הברקתי עם עקיצה חדשה: "בעצם זה לא שניצלים. תבינו, הוא צריך בגדים מספיק גדולים שיתאימו למידותיו, אין זה פלא אם כן שהוא מגיע עם מזוודה עמוסה כל כך".

"שמעתם מי עבר לישיבה אחרת?", הגיע אליהו בריצה ועורר את הסקרנות שלנו: "שמוליק פרידמן עבר לישיבת 'אחוות רעים' בצפון הארץ".

לרגע כבר עמדתי לשחרר הלצה עסיסית על חשבוננו של פרידמן. רציתי לומר לחברים שזה דווקא נחמד כי עכשיו אני לא צריך לדאוג שלא אדרוך עליו בטעות כשאני פוסע במסדרון או יורד במדרגות. אבל עוד לפני שפתחתי את הפה כדי לעשות זאת, הרגשתי כאילו נפל לי קיר בטון על הראש.

נזכרתי בשיחה ששמעתי באוטובוס לירושלים. נזכרתי באותו אבא שסיפר בכאב נורא על הילד שלו שלומד בישיבה וחבריו לועגים לו בגלל קומתו הנמוכה. הבנתי באיחור שייתכן שאותו אברך לחוץ ומודאג הוא לא אחר מאשר אביו של שמוליק פרידמן שלנו.

הבנתי עוד משהו... הבנתי שהעקיצות שלי, שחשבתי שהן נחמדות ורק מכניסות קצת צבע לחיי הישיבה, היו הרסניות כלפי שמוליק הנמוך.

עזבתי את קבוצת החברים ופניתי לשבת במקומי בבית המדרש כשהחשק והשמחה ממני והלאה. העניינים שלי נפתחו ובאותו רגע הבנתי שאני לא סתם 'פלפל' - אני 'פלפל שחור', כי אני משחיר את חייהם של החברים שלי.

ימים ארוכים של חרטה ותהייה עברו עלי. הבנתי שאני צריך לבקש את סליחתי של שמוליק, אבל לא אזרתי כוחות נפש כדי לעשות זאת בפועל. במקום זאת התחלתי לשמור יותר על הפה שלי, גזרתי על עצמי 'תעניתי עקיצות' מאותו יום ולכל החיים. אני לא רוצח, אני לא בהמה. אני בחור עם לב טוב, ואם נולדתי 'פלפל', כנראה שהתפקיד שלי הוא להפוך אותו ל'פלפל כבוש', לכלוא אותו בקופסת שימורים, ולשמור על הנשק הקטלני שיש לי בפה כדי שלא לפגוע באיש.

כבר ביקשתי סליחה מחברים רבים בישיבה, אבל משמוליק עדיין לא ביקשתי. עכשיו, לקראת ראש השנה ויום הכיפורים אני רוצה לעשות זאת, יש לי כבר תוכנית איך לפייס אותו. אני מאוד מקווה שהוא יסלח לי, אבל אני יודע שהחלק היותר חשוב והיותר קשה הוא לדאוג שלא לפגוע עוד בשמוליק או בכל אחד אחר.

"קול דודי דופק פתחו לי"

תיאורים מרטיטים על עבודת הצדיקים והנהגותיהם; הליכות קודש שקבלו לנהוג בימי חודש הרחמים והסליחות; לצד אוצר עובדות יקרות ואמרות הוד על דרכי התשובה ואופניו שיש לערוך בימים הללו - מכבשונם של מאורי שבטי ישורון

הרגע הנורא כיצד היה נראה חודש אלול במחיצתו של החפץ חיים!

"כולכם - לפני ה' אלוקיכם"

אפילו העגלונים ישבו כל היום בביהמ"ד! בין בתרי דברי תורתו ושיחותיו של כ"ק האדמו"ר מסקוירא זיע"א שח פעם לספר, האיך היה נראה חודש אלול מלפנים בארץ רוסיא אצל חסידים בעלי דעת, אשר היה ניתן למשש את היראה והפחד, והכנה דרבה בימים אלו לפני בואו של יום הדין. וסיפר שאפילו בעלי עגלות הפשוטים, היו יושבים כל היום בביהמ"ד ואמרו תהילים! ולדוגמא, היה רוסיש'ער יוד ושמו ר' מאני'ע ז"ל והוא סיפר לי שהיה יהודי פשוט, שהיה סוחר בסוסים ובשוורים לפרנסתו, והיה סובב בכפרים, ותמיד הלך עם מקל בכדי להנהיג את השוורים. אך כשהגיע ער"ח אלול, חזר לביתו מיד לפנות ערב, ואכל את ארוחתו שהכינו לו בביתו, ואח"כ לקח את מקלו ואמר בלשון רוסיית; ואני בעצמי אינני יכול לחזור זאת ברוסיית, ואומר לכם בלשוני: "עכשיו אני נח מעבודתי והנני נעמד בפניה, כי מגיע חודש אלול, ובאלול כבר לא מסתובבים בכפרים ובשווקים, וצריך לנוח עד לאחר חג הסוכות".

ואתו יהודי, מאז שנכנס חודש אלול, ישב לו כל היום בביהמ"ד. אבל

מאת הרה"ח שמואל צבי גנץ שליט"א משגיח רוחני בישיבה למצוינים "מבצר התורה" וראש חבורה בביהמ"ד 'נדבורנה' בעיר אלעד

א-ל-ו-ל - - החודש שהינו בעל מהות הניתנת למישוש בידיים...!! הנה זה החודש שבעיצומם אנו עומדים, שמו בלבד יש בו כדי להחריד לבבות בני ישראל, כאומר: קום קרא אל אלוקיך...! אלו הימים נוקבים הם עד חדרי בטן לחזור בתשובה, להזדכך; להיטהר; מכל שמץ ועוון, להיבדל כליל מכל החומר הגס ולהתקרב אל בוראנו לקבל עלינו ועל נפשותינו עול מלכותו יתברך; אמרנו וענינו להביא הליכות והנהגות הוד שנהגו במחיצת גדולי וצדיקי רועי הדורות בימי הרחמים והרצון, עצות-הכוונה שמסרו להאדם אשר יחפוץ לדרוש את ד' אלוקיו, לשוב אליו מדרכו, בחודש אלול ובימי הרחמים הסליחות, אלו הדברים יצאנו ללקוט בשושנים מה שנחרטו עלי גיליונות ספרי מאורי החסידות ואוצר שיחותיהם ואמרותיהם מעט מזעיר כהכנה רבתי לקראת הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה ולברכה.

עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי?"

כה שח וסיפר הג"ר אלתר טוביה ויין זצ"ל מזכרונותיו (מאיר עיני ישראל ח"ג, עמ' 748):

חנני השי"ת, וזכיתי לראות את אחד ממלכי התורה שקמו לעם ישראל, הס"ק בעל החפץ חיים זיע"א, ברגע אחד מרגעי התייחדותו והשתפכות נפשו אל הקב"ה. היה זה שנים אחדות לפני הסתלקותו, בבוקר אחד מימי חודש אלול, לאחר תפילת שחרית של המנין שהתפלל בביתו.

עיניו הקדושות היו נוצצות ולוהטות, והוא כולו מרוכז יושב רכון, ולאט לאט מילים מספר ניתקות מפ"ק, ופורצות כלבת אש שלא מן עלמא הדין. והקול הולך ומתגבר ומתחזק, וכובש את לבות הנוכחים, וממלא את כל ישותם. וכה פלט מפ"ק: "ותו אי מלכא אנא ומשפט זה של תביעה עצמית על מה שאינו קרוב דיו למלך כל הארץ, חזר ונשנה בפיו הק' של החפץ חיים בדמע: "אמאי לא אתית לגבאי?" והשומעים נרעדו, וניצוצות ניצוצות נדלקים בלבותם, והשאלה נחרטת ונחקקת עמוק בלב: "מה יהיה אם הם ישאלו ח"ו שאלה זאת: "עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי?"

והס"ק ממשיך במאמרי חז"ל אין ספור, ובלב נשאר צרור וחתום,

הוא לא היה יכול ללמוד, אז לקח תהילים, מעמדות, ושימש ת"ח בהכנת תה וקפה, וכן הכין לכולם תהילים, כשהוא זועק מידי פעם לעצמו: "האם באלול יוצאים לרחוב חלילה!?"
זה היה המושגים אפילו של היהודים הפשוטים בדורם בעת הגיע חודש אלול. ועל אחת כמה וכמה אצל יראי ה' ולומדי התורה... [כ"ק האדמו"ר מרחמסטריווקא - ארה"ב שליט"א סיפר מה שמע מחמיון]

גם האדמו"ר הרה"ק רבי יוחנן מרחמסטריווקא זיע"א היה מזכיר תמיד בערגה ובכיסופין את תקופת ימי נערותו שבהם עזבו גם פשוטי העם את כלי אומנותם - וכולם באו לביהכ"נ - זה עסק באמירת תהילים, וזה עסק בלימוד משניות, האחד יגע בשו"ע ופוסקים, והשני באמירת תיקוני זוהר ובלמוד קבלה וחסידות, כל חד לפום דרגא דיליה; אך הצד השווה שבהם שכולם היתה כוונתם לשמים, להתכונן כראוי לקראת קבלת המלוכה בר"ה, ולקראת יום הדין הבעל"ט.

סיפור נפלא שח לספר כ"ק מרן האדמו"ר מפינסק קארלין זצ"ל, (מטה אהרן גליון לז'): מסופר על מרן אדמו"ר הצעיר מקארלין זיע"א, שמנהגו היה בעת סעודת מלוה מלכה, שבעת שזימרו הזמר אליהו הנביא, היה שרוי בדבקות המוחין, וכל זמן שהסידור שלו היה פתוח, ידעו שצריכים ליזמר שוב פעם עד שסגר את הסידור.
פעם שהה בשבת מברכין אלול בלעמבערג, עם הרה"ח ר' ישראל בער שו"ב ז"ל מטבריא, ובמוצש"ק זימר ר' ישראל בער הזמר "אליהו הנביא", ומרן אדמו"ר הצעיר שקע בדביקות עצומה זמן רב, ומכיון שלא סגר את הסידור, הוכרח ר' ישראל בער ליזמר כמה שעות פעם אחר פעם, עד שנלאה ליזמר כ"כ, וראה שאדמו"ר הצעיר אינו כלל בזה העולם, אח"כ הקיץ מדבקתו ונענה ואמר:
מגיע חודש אלול שהשי"ת יעזור שנוכל לשוב בתשובה, הגם שאיך זה שי"ך שנוכל לחזור בתשובה כך, כמו שהרבי ר' זישא ז"ל היה אומר שאני מאחל לכל יהודי שיהא לו חמש עשרה חביות זהב, וכל חבית תהא גדולה כמו כל הים אוקינוס, וא"כ הי"ן יניחו את החביות? רק כמו שהשי"ת גדול, אז כבר ימצא מקום לזה, אזי ג"כ ימצא השי"ת דרך בשבילנו האיך לחזור בתשובה אליו ית"ש.
לא בכדי עורר הרה"ק רבי משה מקוברין זצ"ל, בספרו "תורת אבות" עמ' קכד על מעלת התשובה שישב האדם לקונו באלו הימים ימי אלול. וכה כתב: כל עניני התיקונים והתשובה חייב אדם להכין בחודש אלול קודם ר"ה, וכשיגיע ר"ה יהיה מוכן ומזומן אצלו הכל. כי בר"ה העת כבר להמליך קוב"ה.... ולקבל על להבא שלא ישוב לכסלה.

איש ההלכה היה, הג"ר שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל מגדולי ירושלים. בקי בה על כל סעיפיה ושיטותיה. נר לרגליו היתה, עיצבה את השקפתו ואורחותיו.

כשעמד בראשות ישיבת נובהרדוק והגיעו ימי אלול, הרי אין צורך לומר מהו "אלול" בנובהרדוק, נערך בישיבה כנס התחזקות לקראת ימי הדין. בזה אחר זה עלו כל גדולי נובהרדוק ונשאו דברים כדרבנות.

וכי קלה היא זו, ספרי חיים ומתים פתוחים, ומלאכים יחפזו וחיל ורעדה יאחזו ויאמרו הנה יום הדין, כי לא יזכו בעיניך בדין! הגיע תורו לשאת דבריו. ענה ואמר: "אמת, שיש לדאוג מאימת הדין. אבל אין לשכוח שהוא יום טוב, פשוטו כמשמעו, ויש לשמוח בו. ככתוב: "אכלו משמנים ושתו ממתקים... חדות ה' היא מעוזכם", וכמו שאמרו בירושלמי שישאל אוכלים ושותים ושמים, ובטוחים שיעשה להם נס. וזהו שאמרו בתנדב"א "שמחתי מתוך יראתי!" מנהג היה אצל רבינו הגה"ק מצאנו זי"ע (מובא ב'תהלת חיים', ח"א עמ' פה) לאכול שזיפים (פלאמן) בחודש אלול משום שמסוגל לשמחה. וכן היה נוהג לחלק להיושבים י"ג שזיפים, רמז ל"ג מידות של רחמים שמעוררים בחודש זה להשפיע שמחה וכל טוב לכלל ישראל.

אין תשובה לחצאין

אם בכל השנה היה מעורר כ"ק מרן אדמו"ר ה"פני מנחם" מגור זצוק"ל בדברות קדשו, בימי התשובה על אחת כמה וכמה. בספר "נפשי תערוג" מסופר כי נכנס אברך לשאול אודות קניית דירה, והרבי ה"פני מנחם" זצ"ל מגור מייסרו: "כעת עסוקים בשקו ובתעניתו".
אחד המקורבים מכניס 'קוויטל' לבקש את ברכת הרבי לשנה הבעל"ט, פורט בו את שמות בני המשפחה וענינים שונים שהוא מבקש עליהם את ברכתו של הרבי.
הרבי מביט בקוויטל כהרף עין, מניחו על שולחנו, ואומר לו: בענין מה שכתבת - הכל יהיה בסדר, אולם אתה עצמך, אמנם באמת 'צדיק' אתה, אבל בכל זאת, עוד קצת יר"ש...
יש שהרבי פונה אליהם ומעיר: בכל המצוות, קלות כבחמורות, מדקדקים ומהדרים אחר השיעור הראוי, לצאת יד"ח לכל הדעות, וכאן מצוות עשה שלימה של תשובה לפנינו, מצוה שכל התורה תלויה בה, וכי נוכל להסתפק בפחות מכשיעור!?
הדברים חזרו ונשנו לעת השולחן הטהור בשבת האחרונה של השנה, המסתופפים בהיכלו מצטנפים לשמע קולו המרעיד: "כשם שלא יעלה על הדעת לאכול רק חצי כזית מצה - כן הדבר בתשובה שאינה כראוי!"

משנכנס אלול מרבים בתשובה

אכן כל השנה נצטוונו לשוב אל בוראנו בתשובה, ולא רק בימי הרחמים והסליחות, וכפי יפה להביא את מה ששאלו פעם את הגאון רבי דוד שפערבער זצוק"ל אב"ד בראשוב ומחבר הספר שו"ת

זצ"ל ר"מ ישיבת טשעבין, בצלו חמדתי עמ' יא] יש שהציעו ללמוד ולשנן כהכנה ליום ראש השנה להגות בספר שערי תשובה לרבינו יונה. כך הציע וכתב הג"ר צבי הירש מלובלין זצ"ל, (הנהגות הצדיקים ח"ב, עמ' תתקיא): מר"ח אלול ואילך יפה ונאה לקרות ולעיין ב"שערי תשובה", ו"ספר היראה", שתיקן החכם והחסיד רבינו יונה, כדי שיתן אל ליבו לשוב בתשובה שלימה והגונה. על הרה"ק אדמו"ר בעל "ויחי יוסף" מפאפא זצ"ל מסופר כי לפני הלימוד בטור וב"י, נהג ללמוד בכל יום פסקא אחת מהספר "שערי תשובה" לרבינו יונה. פעם אחת לא נזקק ל"שערי תשובה" כי אם פתח את הטור, ואמר: הבה נלמד את סימן תקצ"א (סדר תפילת מוסף ר"ה) שהנו מלא וגדוש בדברי מוסר... (תולדות בעל ה'ויחי יוסף' מפאפא, עמ' קפד הע' 14)

"נא אל תשיבנו ריקם" - פעם בא גאון אחד זצ"ל למרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל, ואמר לו בהתפעלות שמצאו כתב יד של מרן הגר"ח"ע גרודז'ינסקי זצ"ל, ובו הרבה קבלות שקיבל ע"ע בימים הנוראים דברים מבהילים ממש. ובין הקבלות שנתפרסמו שקיבל ע"ע הגר"ח"ע זצ"ל, היה שלא להשיב ריקם בקשה של כל יהודי... ולר' חיים עוזר הרי הגיעו אלפי פניות... אמר לו מרן הגרי"ז "האם באתם לחדש לי שר' חיים עוזר היה צדיק, הוא היה יותר צדיק ממה שאתם חושבים"... (עובדות והנהגות לבית בריסק, ח"ב עמ' קיג)

עובדא מופלאה ישנו בהקשר לכך, על הרה"ק רבי מוהר"ש מסלונים ז"ע (מובא בנתיבות שלום, דברים עמ' קמח), שפעם אחד נכנס אליו יהודי בערב יוה"כ קודם כל נדרי, והיה ממורמר מאד על שפל מצבו ובכה לפניו בכי תמרורים, איך נכנסים ליום הק' במצב כזה, והשיב לו מרן ז"ע: כן כן, גם אני עומד עתה וחושב איך נכנסים ליום הק', נאר מיט אידן אין איינעם, ובדברו כך נכנס יחד עמו לתוך ביהכ"ס לתפילת כל נדרי.

ומכאן יש ללמוד שזוהי באמת התשובה איך להיכנס לימים הק' ולהתעלות בקדושתם, ובהאיך אנפין יקומו קמי מלכא, שהוא רק בכח הרבים המאוחדים יחדיו כאיש אחד בלב אחד, שאז אין שולטים עליהם כוחות הסט"א. וזהו פי' הבקשה ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך, שכדי לזכות לאור פני מלך חיים, זהו רק ע"י כולנו כאחד שאז הם מסוגלים לראות באורו ית'.

"אפרקטא דעניא", מדוע נהגו העולם להדביק על פתחי דלתות ביתם שלט במשך ימי חודש אדר, עם המאמר החכמים 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', ולמה לא יעשו כמוהו, גם בחודש אלול, ולכתוב: "משנכנס אלול מרבין בתשובה"? השיב הגאון מבראשוב: מאמר זה 'משנכנס אלול מרבין בתשובה', אכן לא נמצא בשום מקום בש"ס, אך מאמר זה נכון ואמת, ומה שלא נהגו כן, ניתן לפרש על פי דברי המהרש"א (מסכת מגילה) דכתב, שלא תיקנו לדרוש שלושים יום קודם ראש השנה ויום הכפורים, מהלכות תשובה פרטיהן והלכותיהן, כפי שתיקנו חכמינו לגבי שאר שלוש רגלים, והטעם, משום דזמנה של תשובה הוא אכן בכל השנה, ואין זה תאריך מסוים שבו זה דרושים לחזור בתשובה - שלכך יצטרכו להתכונן לדרוש בהלכותיהם, אלא דבר יום ביומו על האדם לשוב בתשובה אל הבורא, בדברים אלו יתבאר הדק היטב, על שלא נתקבל המנהג 'משנכנס אלול מרבין בתשובה' - כי מצות התשובה הוא בכל עת ושעה.

"כל הפרשיות שקוראים באלול הם פרשיות של תשובה"

בימים הללו בהם בני ישראל בהתאמצות עילאית מתעוררים לשפר מעשיהם, ולהיטיב דרכיהם בתשובה ובתיקון המידות, כאשר לבר מאלו הנהגות האמורים שנהגו הצדיקים והחוסים בצילם בדחילו ורחימו, - בנוסף לכך היו גם מוסיפים לשזור מיני סגולות רבתות להביא אותם להתעוררות של בושח חרטה מתרדמת היצר, ולשוב אל הבורא כל יצורים באמת ובתמים: יש ובמקומות הרבו באמירת תהילים, ויש שהיו קורים ושונים פרשיות של תשובה הכתובים בחומש דברים, וכך נאמר בשם הרה"ק "היהודי הקדוש": וקצת בחינה של תשובה יש בכל הפרשיות של משנה תורה, אך ביותר יש בשל אלול" ע"כ. כמו גם רבים מבקשי השם ודורשי קרבתו של מקום, היו נוהגים לומר וללמוד 'תיקוני זוהר' בחודש אלול, כפי שכתב על כן הרה"ק מאיזביצא ז"ע ('מי השילוח'): ענין תיקוני זוהר בחודש אלול להמציא תיקונים לכל נפש מישראל ולכל המעשים.

יש שנהגו להגות בהלכות תשובה לרמב"ם. שח פעם מרן הגאון מטשעבין זצ"ל, שאביו ה"כוכב מיעקב" ז"ע היה לומד בחודש אלול רמב"ם הל' תשובה. ושלושים שנה אחר פטירתו, עדיין היו הדפים ספוגים בדמעותיו שלמדם בדמעות שלישי [הג"ר יהודה רבינוביץ

חדש! חדש! חדש!

טיפים מיוחדים לקבלת "גישמאק בלימוד"

עכשיו בהגשה מיוחדת לבני הישיבות

חייגו 077-222-2666 < שלוחה מס' 3 < 3

אתה שומע את המגיד שיעור מתרגש, אתה רואה את דיבורי התוספות הארוכים, את רשימות מראי המקומות, ואתה כבר מקבל רפיון ידיים, מתייאש

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // הסוגיה הסבוכה

היעדים יכולים להשתנות, כל בחור לגופו, אך אל תתיאש ואל תרתע מראש מלהיכנס אל תוך הסוגיה הארוכה מארץ מידה. אם תלמד כך, הרווח לא יסתכם לסוגיה הנוכחית בלבד, אלא לכל חיי התורה שלך. כשתראה שצלחת בהצלחה את המשוכה המאיימת, למרות שלא האמנת בתחילה בעצמך, הנה השגת בסופו של דבר את הסוגיה - הדבר יפיח בך רוח איתנה של סיפוק ושמחה, וידחוף אותך להמשיך ולהתקדם עוד ועוד. לעולם אל תחשוש מסוגיות ארוכות ומורכבות, משום שתדע שאתה יכול להן, ומנסיוןך תצליח ללמוד אותן בצורה מסודרת, מבלי 'לאבד את הראש'.

אתה, בן ישיבה העומד על פתחה של סוגיה סבוכה אתה שומע את המגיד שיעור מתרגש, אתה רואה את דיבורי התוספות הארוכים, את רשימות מראי המקומות, את החבורות המסועפות, ואתה כבר מקבל רפיון ידיים, מתייאש. אני? אלמד את כל זה? כיצד אשתלט על הסוגיה המורכבת הזו? מה עושים?

כדאי לך מאוד להקטין את ההר ולהפוך אותו לסולם בעל שליבות עולות. כל שליבה היא יעד בפני עצמה. תעמיד לנגד עיניך יעד יומי בלבד שתציב לעצמך: היום אבין את השאלה והתשובה בגמרא, וזהו! למחרת תוסיף יעד חדש להבין, את הראיה או הדחיה של הגמרא, וזהו!

אל תחשוב רחוק מדי. וכך בלא לחץ, תתקדם שלב אחר שלב בהבנת הסוגיה. רק לאחר שתשלוט היטב בדברים, תוכל להסתכל אחורה ולשמוח ואפילו להתפלא איך צלחת את המשוכה המאיימת הזאת. וכה שח לנו הגאון הגדול רבי יצחק שיינר שליט"א:

"הלא כשאוכלים דבר מה מתוק, אין בולעים אותו בבת אחת ובשלימותו, אלא טועמים אותו מעט מעט, כדי ליהנות מטעמו... אף בלימוד התורה כן, אם ירצה האדם לקנות את מתיקות התורה, אל ימהר 'לחטוף סוגיות', אלא ילמד לאט ובהבנה, ויחזור שוב ושוב על תלמודו בישוב הדעת. כך יחוש את מתיקות הלימוד, וכך יקנה חשק לתורה."

המוקד החסידי לבני הישיבות
1800-20-18-18

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**האסט א
פראבלעם?**

**לאמיר רעדן
אויף דעם**

מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, הסביר את הדברים, לעצמו, בקול רם, צלול וברור, וכל מי ששמע את לימודו המתוק היה בטוח שהוא לומד עם חברותא

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // מגיד שיעור חדש נולד

האדמו"ר מפאסאצנה רבי קלונימוס קלמיש שפירא הי"ד, כותב בספרו הנודע 'חובת התלמידים' (פ"ה) שליצר הרע ישנו כח גדול ומיוחד להכניס ללב האדם דחף ורצון ללמוד תורה בשטחיות בלבד, מבלי למצות את עומק הסוגיה והבנתה בעיניו אמיתי.

קבל מאתנו עצה טובה שתסייע לך בעניין. בעולם הישיבות ידוע משפט הזהב שטבע, כך מקובל, רבינו רבי חיים הלוי מבריסק זצ"ל: "חסרון בהסברה- הוא חסרון בהבנה". כאשר אדם לומד סוגיא ומעמיק בה לבדו, לא תמיד הוא יוכל לחזור על הבנתו ולסדרם במוחו ובהירות. הדרך הטובה ביותר להבין סוגיא, היא להסביר אותה לאחרים. כאשר אנו צריכים להסביר את מה שלמדנו לאחרים, ממילא זה מחייב אותנו להבין בעצמנו היטב את הנושא על בוריו..

בדיוק לשם כך העלו חז"ל על נס את מעלת הלימוד בחברותא. --'תלמידי חכמים מחדדין זה את זה בהלכה', אין ת"ח משתבח אלא בחברו'.

"אמר רבי חמא ברבי חנינא: מאי דכתיב "ברזל בברזל יחד", לומר לך: מה ברזל זה, אחד מחדד את חברו - אף שני תלמידי חכמים מחדדין זה את זה בהלכה. (תענית ז)

"רבי חמא בר חנינא פתח ברזל בברזל יחד ואיש יחד פני רעהו אין סכין מתחדדת אלא בירכה של חברתה, כך אין ת"ח משתבח אלא בחברו" (ילקוט שמעוני פרשת ויצא).

מומלץ מאוד במידת האפשר, ללמוד, ולו ב'סדר' אחד או בשעות מסוימות 'בין הסדרים', עם בחור חלש יותר מאיתנו, ולאתגר את עצמנו בצורך להבין, כדי להסביר, כך תכיר טוב יותר את הסוגיה. כידוע, למד מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל לבדו, ללא חברותא, מלבד

השעות בהם דיבר בלימוד עם מאות הפונים ומסר את שיעורו היומי המפורסם. ואמנם, הגרי"ש זצ"ל למד כאילו הוא מוסר שיעור. הוא הסביר את הדברים, לעצמו, בקול רם, צלול וברור, וכל מי ששמע את לימודו המתוק היה בטוח שהוא לומד עם חברותא.

גם אם אין לך את מי ללמד, ראה את עצמך בעיני רוחך, כמגיד שיעור היושב לפני התלמידים וצריך להסביר להם את הגמרא וכך לבאר את הדברים בצורה מסוכמת ומסודרת. אם יש משהו קטן שלא הבנת, לא תוכל לוותר לעצמך, כי הרי לא ניתן למסור שיעור על סוגיה שחלק מפרטיה אינם מובנים.

כשאתה מלמד ומסביר, ואתה מכין את עצמך להסביר את דף הגמרא לאחרים, אתה צולל למעמקי הסוגיא וכשהדברים יהיו ברורים ומונחים בכיסך, תרגיש שהגמרא היא חלק ממך, וככל שתשקיע יותר תרגיש את התחזקות רגשי האהבה לד' ותורתו.

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

והיה הולך לראות בתפילותיהם. צימאון זה לחזות בזיו הצדיקים ולהכירם, היה בו כבר משחר נעוריו בעיר מגוריו וינה וכפי שסופר. לובלין בה היה ריכוז חסידי גדול, היתה לדידו הזדמנות טובה להכיר צדיקים נוספים ועובדי ה' שלא ידעם קודם.

פעמים רבות בשיחות המוסר היה מתאר רבינו את ביקורו של הרה"ק מאמשינוב רבי יוסף קאליש זצוק"ל בישיבה, וסיפר, כי כאשר נכנס הלה לבית המדרש ושמע את קול התורה האדיר שבקע ממנו, נענה ואמר: "קינדערלך, העולם שבחוץ הוא כמו מבול אחד גדול. זכותכם עמדה לכם להימלט אל תוך ה'תיבה', אך דעו, כי מי שיוציא את ראשו אל מחוץ לתיבה עלול להנוק מן המבול. והיה מוסיף רבינו על כך, כי "הדברים הללו נאמרו לפני שישים שנה", ומה נענה אנו אבתריהו, על המבול הגדול השוטף כיום את רחובותינו..." [מתוך 'אבי הווראה']

ושמע זאת בעצמו.

לאחר שיצא הרה"ק מקוזניץ מבניין הישיבה, ניגש רבינו לידיו מתי"ס ואמר לו: "הן מוכרח להיות שיש לך שורש נשמה כלשהו, אמור נא לי מי היו זקניך?" נענה מתי"ס בענוות חן ואמר: "מה אמר לך, אבי הוא נכדו של בעל התבואות שור ושל בעל הפני יהושע"... ובספרו זאת הוסיף רבינו שממעשה זה יש ראייה כי מה שאמרו חז"ל "תורה מחזרת על אכסניה שלה" הוא אפילו כאשר היה באמצע הפסק, וביאר, כי "מחזרת" היינו מלשון "דרכו של איש לחזר על אשה", שהתורה מחפשת ומבקשת שוב ושוב אחר האכסניה אליה תוכל להיכנס, וכאשר היא את האכסניה כראויה, אזי נכנסת היא, גם כעבור דורות.

בתקופת לימודו בלובלין, היה רבינו פוקד לא אחת את שולחנותיהם הטהורים של אדמו"רים וצדיקים שהגיעו להתארח בעיר, ופעמים

המשך מעמוד 7 | הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א

מעפר דל מאשפות ירים אביון, להושיבי עם נדיבים...

למעשה השגור בפי הגה"צ רבי יצחק טוביה ווייס שליט"א

בין שתי השורות, לפתע קפץ אחד הילדים - שהיה בעל רוח ונפש, לתוככי המרכבה ברצותו לדבר עם המלך, מיד עטו עליו שומרי המלך ומשרתיו ורצו לסלקו ולהשליכו מעל המרכבה, אך המלך שראה כל זאת רצה לשמוע מה יש בפי הנער, וציווה על משרתיו להניח לו. פתח הילד בדברי שיר ושבחה על טובו של המלך שהשכיל לפעול פעולת טוב כזאת להציל נפשות רבות כל כך, אבל, הוסיף הילד - כאב לבי על שאין חסדו של המלך יכול להיות חסד וטוב בשלימות, שהרי לא מצאה נפשי מנוח כל עוד שהנני דואג וחרד יומם ולילה לגורל הורי ובני משפחתי... כאשר אינני יודע מה נשעה עמם בזה הרגע... שאל המלך את הילד למקום מגורי אביו ואמו ופטרו לשלום, ואכן, תוך שבועיים הגיעו הנה אביו ואמו וכל משפחתו, ע"כ המעשה.

שמעו נא למעשה השגור בפי הגה"צ רבי יצחק טוביה ווייס שליט"א גאב"ד ירושלים, שבימי ילדותו היה דר בעיירה הסמוכה לפרעשבורג (במרחק 4 ק"מ), וכשנכנסו הרשעים (הגרמנים) ימ"ש לעיירתם לא ידע 'ראש הקהל' דשם מה עליו לעשות, מתוך חסרון ידיעה האם הרשעים פניהם לשלום או להיפך - כי באותם הימים לא היתה כלל 'תקשורת' בין עיר לעיר, ולא ידעו בני עיר הקטנה מה נעשה בעיר הגדולה. מיהר ראש הקהל לשלוח את הנער 'טוביה' שיחיש פעמיו לעבר העיר הגדולה פרעשבורג וישאל את פי ראש הקהל דשם מה עליו לעשות בזו השעה, משהגיע אמר לו ראש הקהל שישב למשלחיו כי המצב בכי רע ולרחמים מרובים הם זקוקים, והוסיף לומר לו הנה מלך אנגליה (ענגלאנד) עתיד לשלוח הנה רכבת בת 1000 מקומות להציל על ידה את ילדי בני ישראל, ואף שלא אדע את מי להעדיף על פני מי, מ"מ משבאת הנה ומצאת חן בעיני אעניק לך כרטיס (טיקט) לנסיעה באותה רכבת, הנער מיהר לעירו ומסר את השליחות לראש הקהל, משם מיהר לבית אביו ואמו שארזו במהרה את מטלטליו ונפרדו ממנו בלב כבד ובוכה (אז ציוותה אותו אמו - זכור תמיד בכל אשר תפנה כי יהודי אתה), ואכן, בעזהש"ת מצא את עצמו כעבור זמן קצר באנגליה יחד עם אלף ילדים ניצולי + כעבור כמה שבועות נכנס רצון בלב המלך לחזות במו עיניו את מעשה ההצלה שנעשה על ידו - לראות 1000 ילדים הניצולים בזכותו, ושלח לומר כי הוא עתיד לבקרו ביום פלוני.

מוסיף הגאב"ד דבר נפלא ונורא. הבה נחשב, כיצד היה נראה 'מעשה' זה כשהמלך שוהה בארמונו הגדול, וכי היה ביד הנער להתקרב אל המלך מה גם לדבר עמו, והרי ממרחק מרחקים כבר עומדים שומרי המלך להרחיק כל מי שאינו 'קרוי' אל המלך... כיצד אכן היה בידי הנער לבוא אל המלך ולהתחנן לפניו - כי אז היה **בהמצאו... מלך בשדה...** והיה לו רגשי 'קרבה' **ואהבה אליהם**, אף אנו, כאשר המלך נמצא עמנו והוא כביכול קרוב אלינו, ואז יש אפילו בידי הקטן לגשת אליו ולפעול דברים למעלה מדרך טבעו של עולם.

[מתוך באר הפרשה - פרשת שופטים תשע"ט]

בהגיע היום המיועד העמידו את כל הילדים ברחבת העיר בשתי שורות, המלך הופיע ברוב הדרו ובהתרגשות גדולה עבר במרכבתו

ביותר מעל לדרך הטבע, כשהוא מוסר נפשו ממש עבור כל אחד ויחיד לרוממו ולהגביהו במעלות התורה והחסידות בדרך שלשלתא דדהבא לבית רוז'ין המעטירה.

כמלאך המכה על קודקודו ואומר לו גדל, עמד רבינו בעיניים פקוחות על עדת צאן מרעיתו כאב על בניו רחמיו, ברוחניות ובגשמיות. כל אחד הרגיש במחיצת הקודש בן יחיד כשרבינו עומד לימין החסידים ומלווה אותם בכל צעד ושעל. בצדקותו ובטוב לבו שהיה פתוח לכל, קיבל את קהל חסידיו ומעריציו השוחרים לפתחו בסבר פנים יפות, שמע את מצוקותיהם ולבטיהם ועמד תמיד לעזרתם, שמח בשמחתם של ישראל והצטער בצערם.

רבינו לא הסתפק רק בהענקת ברכה ולא ביקש משליחים לפעול בשמו, אלא הוא בעצמו ולא על ידי שליח היה משוחח עם הנוגעים בכל עניין. כך גם בצרכי רפואה, היה משוחח בעצמו והולך לרופאים לברר ולדבר עמם עבור חסידיו, לא נתן לעיניו תנומה כשאחד מחסידיו היה בעת צרה ח"ו או נזקק לעזרה וסיוע.

מספר לנו הגה"ח רבי יחזקאל טירהווי שליט"א: "לפני כמה חודשים היו כמה ימים שרבינו עבר טיפול רפואי קשה מאד ר"ל, עד שגם שאלות שהיו נשלחות בדרך-כלל ללוס-אנג'לס וזוכות למענה מידי בריחוק מקום ובקירוב לב, לא נשלחו באותם ימים מפאת גודל ייסוריו של רבינו, מלבד שאלות דחופות שלא סבלו דיחוי. והנה, באותו שבוע פגש בני הר"ר אהרן שיחי" את אחד הגבירים הנודעים בחצר הקודש המתגורר בתל אביב, וכמובן שהשאלה הראשונה נפתחה בהתעניינות על מצבו ושלומו בריאותו של רבינו השוהה בניכר. להפתעתו, מספר לו הגביר שיש לו פריסת שלום מרבינו בעצמו שהתקשר אליו יום אתמול כי יעבור!!!

"גביר זה מפעיל תחתיו כמה עובדים במפעלו וביניהם גם אברך בעל משפחה ברוכת ילדים מאנ"ש, ובתקופה זו בה מעסיקים רבים שילחו את עובדיהם לחל"ת (חופשה ללא תשלום) בעקבות נגיף הקורונה, נשלח גם אברך זה לחל"ת יחד עם כל העובדים, כאשר המשמעות עבורו היא: אובדן ההכנסה העיקרית לכלכלת ביתו ולהבאת לחם לפי הטף. רבינו, שישב אז במקום מרוחק ושמע את המקרה הכואב, עזב את כל ייסוריו וזנח את כל מכאוביו, והרים טלפון בעצמו (!!!) לבקש ממנו באופן אישי שיחוס וירחם על האברך ועל בני משפחתו המושלכים כעת לרעב ולחובות, וישלבו חזרה בעבודה השוטפת למרות המצב הכלכלי הקשה".

הגר"י טירהווי מתקשה לעצור את דמעותיו השוטפות ואומר לנו: "כאמור, היה זה בעיצומו של שבוע קשה ומייסר ביותר, אך למרות זאת כשהגיעו הדברים כדי לעזור לפרנסת איש וביתו העטופים ברעב, התאזר בעוז ותעצומות בכוחות על-טבעיים, לעמוד לימינו ולסייעו בכל האפשר. עד כדי כך, שבמוצאי תשעה באב אחרי קידוש לבנה, הבחין רבינו באברך זה הניצב לצידו, והתעניין אצלו ממושכות האם אכן שב לעבודתו והסדר חזר לכנו הקודם..."

והנה סיפור נוסף מפעים לא פחות: "בערב פסח האחרון, הובהל

שמסר לנו בכל עת מצוא, בעומדו על ראשינו כאשר יישא האומן את היונק להלהיב הלבבות ולעורר הנפשות לדבוק בתורה ולעסוק בה בהתמדה ובשקידה".

"במבט לאחור אפשר לספר רבות על ההסתרה הגדולה שאפפה את רבינו בכל ישותו", שח הגר"י טירהווי בעיניים מצועפות דמעות. "דבר אחד לא הצליח רבינו להסתיר: אהבת התורה! בראשית שנות ההנהגה היה אומר לא-פעם: 'הלוואי ויכולתי לחזור ללונדון, ללמוד על מי מנוחות ללא הפרעה'... ה'ברען' וה'קאך' שהיו לו בלימוד התורה, היו מפורסמים בקרב כל באי חצר הקודש, שידעו כי אין דבר אחר שמעניין את רבינו מלבד לימוד התורה, חזרה ושינון, ידיעות ומבחנים. רגיל היה לומר: 'כשלומודים צריך לדעת, וכשיודעים צריך להיבחן', ואכן היה מעודד רבות להיבחן על הלימודים כדי שייחרטו הדברים על לוח הלב ויהיו מחודדים בפה בשנינות".

חברותא קבועה היתה לרבינו עם הגאון רבי יצחק אייזיק שולמן שליט"א ראש כולל סלבודקה, חברותא שנמשכה שנים רבות בלימוד סוגיות בעיון ובפלפול כיד ד' הטובה עליהם. "לפעמים היה מסוכם ביניהם שהלימוד ימשך שעתיים בערך", שח לנו הרה"ח ר' מרדכי שלמה כהן שליט"א מאנשי ביתו של כבו"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל, "אך הנה חלפו להן ארבע וחמש שעות מבלי לשים לב לשעון המתקתק ביעף. היינו הולכים עם רבינו לטייל בנאות דשא בכל יום, ובחזרתו לביתו סביבות חצות הלילה אמר לי לקרוא לחברותא הרב שולמן, לימוד שיכלו לדעת מתי יתחיל אך לא ידעו מתי יסתיים".

"גם עתה בחזרתו של רבינו לארץ הקודש לפני מספר שבועות, ביקש מיד לחדש את החברותא עם הגר"י א שולמן שליט"א, מוסיף הגר"י טירהווי שליט"א. "היו אלה ימים קשים בהם רבינו סבל את סבלו בדומיה כשכל גופו אפוף ומלופף בייסורי איוב בלתי נתפסים, אך עם כל זאת התחזק ביתר עוז ושאת ללמוד עם החברותא בעומק העיון והפלפול, כאשר היתה באומנה אתו בימים כתיקונם, ותורה זו שלמד באף היא שעמדה לו, להשריש בנו אהבת תורה יוקדת בכל לב ובכל נפש, בראותנו כי רבינו מתאמץ בכל כוחותיו האחרונים להתעמק בלימוד ולשאוב חיות מהתורה הקדושה, כי היא לנו עוז ואורה.

סיפר לי הגר"י א שולמן, שבאחד הימים האחרונים עת למד בחברותא עם רבינו, הבחין והרגיש בסאת ייסוריו הקשה שגברה באותו יום ביותר ר"ל, וחשב לעצמו שמן הסתם רבינו לא מסוגל לאמץ ראשו לעיין ולדקדק בכל רש"י ובכל תוספות, ולכן התחיל ללמוד קצת יותר מהר. כשהרגיש בכך רבינו הרים אליו רבינו את עיניו המיוסרות, חיך והפטיר בכאב: 'נו, אני מקבל זאת באהבה'... זכה רבינו והתקיים בו מקרא שכתוב 'אדם כי ימות באוהל', פשוטו כמשמעו, המיית עצמו באוהלה של תורה עד רגעיו האחרונים ממש".

טלפון אישי בשבוע הקשה

שבע שנים ישב רבינו על כס ההנהגה, אולם בתקופה קצרה זו חפץ ד' בידו הצליח לרומם ולפתח את חצר הקודש באופן נעלה

רבינו לשמוע כל כך הרבה צרות וייסורים של כלל ישראל, ועדיין לנהל את עדת מי מנה על מי מנחות - איך זה יתכן?

"רבינו הסיט את הנושא מיד לדברים אחרים והמשיך לשוחח הלאה, היות והיו שמה אנשים נוספים בחדר ורבינו חש אי נעימות לגלות מצפונות לבו הטהור בפניהם. אולם הגר"פ קראהן לא ויתר וכעבור מספר דקות שוב הציף את השאלה המציקה לו מחדש. עתה, לא נותרה ברירה לפני רבינו ופניו נדלקו בלבת אש בגלותו טפח וטפחיים מנועם עבודת קדשו לפני ולפנים - ואלו היו דבריו: 'מיר, רוז'ניע רבי'ס האבן א פרווילעניגע, מיר האבן דאך א באזינדערע צימער צום דאווענען, דארט האבן מיר מיטן באשעפער א אנדערע שפראך' (לנו, צדיקי בית רוז'ין יש הזדמנות מיוחדת, יש לנו חדר נפרד לתפילה, שם יש לנו שפה אחרת עם השי"ת)..."

"במילים אחרות", מסכם הגר"י טירהויז את הסיפור המופלא, "רבינו שומע אזכרה קשה בקודש פנימה מפי העומד לפניו, מבטיח ישועות ומרעיף ברכות, אך בזה לא תם הסיפור. שם, בחדר התפילה, 'ביים דאווען שטוב', ממשיך רבינו להעתיך בתפילות ובתחנונים לפני השי"ת שתתקבל ברכתו לרחמים ולרצון, לפעול ישועות בקרב הארץ ולהיות אך טוב לישראל".

ר' מרדכי שלמה מוסיף ומספר על אחד מבאי ביתו של רבינו שקיבל היום שיחת טלפון מיהודי המתגורר באוסטרליה. "הלה היה פעם אחת בלבד אצל רבינו בביקורו אצלו בבני ברק, אך למרות זאת גדול כאבו על ההסתלקות עד שלא הצליח להוציא מילה מפיו בגודל בכייתו. מבעד לאפרכסת הטלפון, נשמע קולו המרוצץ בבכי לספר כמה כוחות השקיע רבינו בילדיו שיעשו חיל בלימודם ויצמחו לתפארה, ואכן כמה מהם מסתופפים בצל הקודש והקימו בתים נאמנים לד' ולתורתו.

"המשמשים בקודש ששמעו את שיחתו של האיש", מספר ר' מרדכי שלמה, "ידעו לספר עוד הרבה יותר ממה שידוע לאב שהתגורר באוסטרליה הרחוקה ולא היה כל-כך שותף לפעולותיו הנשגבות של רבינו לעידודם ודרבונם של בניו עד עלותם על דרך המלך". (מתוך המבשר תורני)

רבינו לבית החולים אחרי שמצבו הרפואי הידרדר חמורות. למרבה הצער והכאב, שהה רבינו בין כותלי בית החולים המנוכר והמרוחק בשני ימי החג (חמישי ושישי) ובשבת שלאחריהם. אין לתאר ואין לשער את גודל הכאב והצער, לעשות את ליל הסדר על מיטת בית החולים כשכולו מיוסר ודואב. באותם ימים, נדבקתי בנגיף הקורונה ורותקתי למיטתי לכמה ימים.

והנה ביום ראשון בשעה אחת בלילה אני מקבל שיחת טלפון מחוץ לארץ, על הקו היה רבינו בכבודו ובעצמו, ששוחרר זה עתה מבית החולים אחרי שלשה ימים קשים ומרים שקשה להכילם בשכל האנושי, ודאגתו היחידה היא רק 'מה שלומו של יחזקאל טירהויז'... רבינו התעניין בשלומו ושאל איך אני מרגיש, וכששמע ממני שכבר הוטב לי, צהל רבינו וקולו בקודש נשמע בהתלהבות ובשמחה: 'אה, ברוך השם! א גוטע בשורה!'... כשעיניי נשטפות דמעות של רגש, לשמוע את צהלתו של רבינו לנוכח שמיעת בשורה טובה מאחד מאנשי שלומו, כאשר הוא עצמו אחוז בחבלי ייסורים בלתי נתפסים..."

להעתיך בעדם לטובה

הגה"ח רבי יחזקאל טירהויז שליט"א מפליג בעדויות המפעימות על מעורבותו של רבינו בכל בעיה שהתעוררה אצל החסידים, בהיכנסו מיידית לעובי הקורה במסירות ובהתמסרות, מרים טלפונים ומפעיל קשרים, להביא מזור ומרפא בדחיפות כשהוא פונה מכל עיסוקיו עד שהכל בא על מקומו בשלום.

"הייתי פעם עם רבינו בארה"ב ונכנס אליו המגיד הנודע הרה"ג ר' פסח קראהן שליט"א. הוא פנה אל רבינו ואמר: 'יש לי שאלה! אני מטפל כרגע במקרה כואב במיוחד, באלמנה צעירה שבעלה נפטר לאחרונה מהמחלה הארורה ל"ע, ועד שהצליחה קצת להתאושש מהמכה הקשה שניחתה עליה ר"ל, גילו עתה את המחלה אצל בתה הצעירה ל"ע. והנה, כל פעם שאני מסיים לשוחח עם האלמנה בטלפון, לבי שבור ורצון לרסיסים ויומיים שלמים איני מסוגל לעשות כלום מגודל הצער שאוחז בי; ברצוני לשאול, כיצד מסוגל

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך? זקוק לעזרה?

דמויק ליבני חשיבות מסודר של ארגון אחרוני
הישיבה

החובה היא רק רק לדעת. הגר"ח מבריסק אמר שהעבודה שלנו היום הוא רק על להבין ולא לעשות חידושים. "פעם התבטא מו"ז ואמר: "היום יש מאדע חדשה, קוראים לזה "משבר", בחור שבתקופה מסוימת קשה עליו העיון בלימוד וצריך לנוח זה נקרא "משבר" והוא עוזב הישיבה והלימודים ונוסע למנוחה וכדו', הם חושבים שאני היה לי קל תמיד ללמוד, גם לי היו תקופות שנחלשתי והעיון בלימוד היה לי בלתי אפשרי, מה הייתי עושה? הייתי לומד אז בצורה קלה יותר, למשל, הייתי לומד קצת משנה וגמרא עם רש"י וקורא לאט התוס' הקלים, ואם היה תוס' ארוך וקשה הייתי לומד קצת ממנו ומחלקו לכמה וחוזר שוב, והכל לאט ובסבלנות, עד חלוף הקושי. וב"ה התקופות היו עוברות מהר וחוזר הייתי ללמוד כרגיל, והיום מפונקים עושים מזה עסק גדול ומפסיקים ללמוד בכלל.

הרקע החסידי וההנהגות החסידות שנהג רבינו

בתוך השיחה שמענו מהגראי"ש שליט"א אודות הרקע החסידי בה גדל רבינו.

"אביו של מו"ז, היה רבי חיים פרץ ז"ל והוא התגורר בעיר טשערקאס, סמוך לטשערקאס בעיר הורנוסטיפל שימש באותו זמן שימש באותו זמן ברבנות הגה"ק רבי מרדכי דב טברסקי זצ"ל חדב"נ מרן הדברי חיים זי"ע ונכדו ומ"מ של הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס זי"ע בן המגיד הק' מטשערנאביל זי"ע שחיבר ספרי: עמק שאלה, עמק תפלה, שושנת העמקים, חיבור לטהרה ועוד. "ר' חיים פרץ הסתופף בצל הרה"ק רבי מרדכי דב מהורנוסטיפל זי"ע, שהיה בקי בש"ס וש"ע וידע לפסוק הלכה למעשה - כעדות מו"ז זי"ע.

"לר' חיים פרץ היו רק בנות, ובברכת רבו שבירכו שיזכה לבנים זכרים נשא בגיל ששים אשה צעירה, ואכן לאחר כשנה נולד מו"ז, ונקרא שמו יעקב ישראל ע"ש הרה"ק מטשערקאס זי"ע כשרבו רבי מרדכי דב מהורנוסטיפל משמש כסנדק.

"ר' חיים פרץ לקח את מו"ז בילדותו להתברך מפ"ק של רבי מרדכי דב מהורנוסטיפל, ולאחר פטירתו הסתופף בצל בנו שמילא את מקומו בהנהגת העדה.

"לימים סיפר מו"ז שמדי בוקר היה אביו מעירו והיה לומד עמו בספה"ק 'בת עין' להרה"ק מאווריטש זי"ע, ובש"ק היה מלמדו בספה"ק שושנת העמקים להאדמו"ר מהורנוסטיפל זי"ע. וכך כתב מו"ז בשנת תשכ"ה במכתבו: "כן הגיעני הספה"ק שושנת העמקים אשר ציפיתי עליו הרבה שנים, כי ראשית דעת יראת ה' השריש אאמו"ר ז"ל אצלי בספר הקדוש הזה בלמדו בו עמי מידי שבת בשבתו. (קריינא דאיגרתא ח"ב סימן ר"א)

"בשעותיו הפנויות היה מו"ז הוגה בספרי מוסר שנמצאו בביתו כגון בספר עמק תפילה להגה"ק מהורנוסטיפל אשר השפיע רבות על נפשו הצעירה. וכן כתב לאחר שנים במכתב "ספה"ק עמק תפילה שממנו התחלתי לשאוב בשחר טל ילדותי יסודי היראה ומאד הייתי

עכשיו לא ידעו ממני כ"כ, אבל הוא הלך ועשה לי פרסום גדול כאילו אני רשכבה"ג, ובגלל הפרסום הזה נענשתי, כי חז"ל אמרו בסנהדרין "אמר רבי אלעזר לעולם הוי קבל וקיים ומפרש רש"י ז"ל "תהיה אפל ונחבא ותחיה". אני ביקשתי ממנו הרבה שלא יפרסמני, אך הוא חושב שעושה עמדי חסד שכותב עלי כך, ועכשיו אני סובל ונענש בגלל זה. כך חי מו"ז וכך הרגיש כל שנותיו.

"ידוע שהיה מוסר פעם בשנה שיעור, ביום היא"צ של החזו"א בביהמ"ד 'לדרמן' לאחר וותיקין. ופעם כשהגיע ציבור גדול, נענה ואמר: "השיעור הזה הוא פעם בשנה, אילו הייתי מוסר כל שבוע, כנראה לא היו מגיעים אפילו מנין אנשים, ולא היה ניתן לומר אח"כ קדיש דרבנן...

דרך ישרה

בראשית השיחה הזכרתם שלצד גדלותו וקדושתו, היה יורד לעם והיה מייעץ לאלו שפקדו את ביתו תוך שהיה חודר לפרטי הבעיה, והיה מעלם על דרך המלך, מה תוכלו לספר לקוראים אודות הדרכותיו? "אכן, הוא הכיר היטב את צרכי הדור ובעיותיו והיה מדריך עד לאחת כל אחד שהגיע אליו עם מועקה וקושי.

"היו בחורים וכן אברכים שהיו מגיעים אליו עם קשיים ומשברים, והוא באהבה מגולה היה מדריך בדרכי הלימוד האיך להצליח בלימודם.

"עובדה הווה באברך קרוב לגיל שלושים ושבע שלא ראה סימן ברכה בעמלו בתורה, אמר לו מו"ז: "גם זו היא עצתו של היצה"ר להוכיח כביכול לעוסק בתורה כי אין הוא מתעלה כראוי כדי להביאו לידי יאוש, ויעץ לו מו"ז שיכתוב כל חידוש שמזדמן בין אם הוא 'אייגניע' בין ששמע מאחרים, ואפילו קושיא של מהרש"א ומהר"ם שעל הסוגיא שעוסק בה, וברבות הימים רוכשים אוצר בלום.

"כמו"כ פעם הגיע אליו שאלה אודות בחור שסובל מחוסר ריכוז, האיך לחזקו? מו"ז ענה לו שענין הריכוז תלוי בהרגל. בקטע אחד או במשנה אחת, אפשר ויכול הוא להתרכז, וישננם כמה פעמים עד שיהיו מבוררים היטב ואז ימשיך לקטע הבא, וכך יצבור על יד. הצרה היא שכיום רוצים לדעת הכל בבת אחת, ורוחו של הלומד נשברת כשאינו יודע את כל השיעור בו בזמן שעדיין אינו יודע את המהרש"א והרע"א שעליהם נסוב השיעור, והשיעור נועד רק לכוון אותו. וסיפר על בנו של הגרע"א זצ"ל שהשתדך עם גביר גדול אחד והיה שותף בעסק והעסק התדרדר. וכאשר השותף הגיע לבקרו ומצאו שקוע בסוגיא בעיצומה של המולת העסק ושאלו כיצד מצליח להתרכז בלימודו, והשיבו שבאמת בתחילה לא הצליח כלל ולא קלט במוחו כלום, ורק לאחר שהתעקש מצד חובת מצות תלמוד תורה עזרו ה' והצליח לשקוע כולו בסוגיא.

"כך גם היה אומר לבחורים רבים שיש היום בעיה שעמלים שעות רבות על חידושים, גדולי הדור הקודמים לא אחזו מזה. חידושים צריכים לבוא ממילא וכל זמן שאין ידיעות בש"ס לא נהיה חידושים. כל דבר צריך לעיין כמה שהשכל מחייב אבל לא על חידושים,

לו כאב חזק בשפולי הגב וטבל במאמץ גדול מאוד במקוה קרה על אף שהחמום היה מקולקל, כשעלה אמר שהמקוה פשוט הטיבה לו. "כך היה לו קשר עם הרבה מגדולי החסידות. כאשר מרן מהר"א מבעלזא ז"ע עלה לארה"ק, נסע מו"ז לת"א לבקר בהיכל קדשו, וכאשר נכנס לחדרו קם הרה"ק מבעלזא לכבודו, למרות היותו צעיר בשנים, וכאשר אחד המשמשים שאלו מי הוא, נענה ואמר שאינו מכירו, אולם "ראיתי כי השכינה שורה עליו". כן היה לו קשר עם אדמור"י ויזניץ ז"ע.

כאן הוספת, אודות קשרי ידידות והערכה עמוקה שנרקמו בין הרה"ק הרמ"מ מלעלוב זצוק"ל בעל ה"ברכת משה" ובין רבינו, קשרים הדוקים אלו באו לידי ביטוי עז לעיתים תכופות, כאשר היה הרה"ק מלעלוב שולח אליו אנשים שבאו לשאול ולהיוועץ עמו בדבר הלכה בהכרעות של פיקוח נפש, וגם רבינו מצידו היה שולח אל הרה"ק מלעלוב אנשים אשר באו אליו בדבר בקשת ישועות ורפואות.

הרה"ק מלעלוב העריצו עמוקות בכל ליבו, והיה מתבטא אודותיו: "דעתו של הצדיק הסטייפלר זוהי דעת תורה בשמים!..." (משה איש האלקים, ח"ב עמ' 207)

(מתוך המבשר)

משתוקק להשיגו וללמוד בו".

"כל שנותיו היה מו"ז מקרב בחיבה מיוחדת את צאצאי הרבי מהורונוסטייפל ז"ע שבאו אליו מכיון שבילדותו קבל ממנו עזרה, ואף היה מעודדם להמשיך באדמורו"ת ובהנהגת העדה.

"כך למרות שלמד בשיבת נובהרדוק, חש תמיד קשר לחסידות ונותרו לו הנהגות חסידיות רבות בהם נהג כמו הטבילה במקווה.

"למו"ז היה מקוה בביתו והיה טובל בו בערבי שבתות, ולפנים גם לפני תחילת כתיבת ספר, ולפני שהלך לסנדקאות. ולפעמים גם לפני תפילתו על חולים קשים היה טובל במקווה.

"כן היה הולך למקוה בשבת, והוסיף שהחזו"א לא אמר לו דבר. פעם התבטא שהגר"א חושש משום איסור סחיטה אך על היודע להיזהר אין לחשוש.

"מקורבו הגר"א הורביץ זצ"ל ברשימותיו כותב שבצעירותו הקפיד מאוד לטבול בשבת בבוקר, ואם פעם לא טבל התבטא שחסר לו עונג שבת, אולם בזקנותו קשה לו הדבר.

"גם באחרית ימיו כשהיה חולה וחלש מאוד, כשגם לביהכ"נ כבר לא הלך לא החסיר אף פעם טבילות בעש"ק, אף שהיה לו קשה מאוד להתפשט ולהתלבש, ואף כשהיה לו חום ודלקת ופצעים קשים ברגלים שהרופא אסר הטבילה, לא חש לזה וטבל בעש"ק, פעם היה

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

הדברים: היה זה לפני כמה שנים, כשלפני חופשת בין הזמנים של חודש אב, הגיע הלה למעונו של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א. לפני כניסתו ניגש אליו מקורבו של הגר"ח, ואמר לו "הואיל ורבינו אוהב לשמוע לעתים עובדות ומעשי רב מגדולי ישראל, אולי תספר לו סיפור או שניים ממה שראו עיניך אצל מרן הרב שך זצ"ל?"

נכנס הלה לחדרו של מרן הגר"ח שליט"א וסיפר לו: פעם שאלתי את מרן הרב שך, מדוע לעולם אינו יוצא לחופשת בין הזמנים, והרי ממילא אין מסירת שיעורים בישיבה? "השיב לי מרן: "לאנשים יש צרות רבות. אני יושב בביתי ולפעמים באים אלי אנשים לבקש עזרה ותושייה, לחלק מהם אני יכול לעזור ולחלק גדול אינני יכול לעזור, אבל בכל זאת, עצם הדבר שיש להם היכן לשפוך את הלב, זה מנחם אותם ועוזר להם, אם אסע לנופש ולא אהיה בביתי ויבואו אנשים ולא ימצאו אותי בבית, הרי המועקה תישאר במקומה... איך אני יכול לעשות זאת?"

כששמע מרן הגר"ח שליט"א את הדברים הודיע אף הוא: אם כך, מעתה ואילך לא נוסעים יותר לבין הזמנים, ונשארים כאן כדי לעזור לאנשים לשאת סבלם בבואם לכאן!...

(מתוך 'נועם שיח' - מכון אפריון לשלמה)

לו בשמו, ונתנו לו ההרגשה שאנחנו מאושרים משהותו בביתנו, גם הייתי מעודד את חבריו בכל עת ששימואלו לב ויקרבו אותו. כמובן, שתוך תקופה קצרה ממש, נהפך והיה לאיש אחר, פניו נעשו מאירות, מלאות חיות ורעננות, ומפיקות אושר ושמחת חיים, וקימעה קימעה נעמד על רגליו עד שהיה לאחד מן המניין, בחור חשוב ובעל שם טוב, ולאחר זמן מה הקים בית נאמן בישראל, וכהיום הוא אברך יקר.

שנים רבות לאחר אותה תקופה, אמר לי האברך הזה: תדע, שאילולא אותם טפיחות שכם, אם לא אותם "שלום עליכם" שהיית מקבל אותי, ספק אם הייתי היום.... הביטו וראו וואס א קלאפ אין פלייצע קען מאכן, וואס א שמייכל קען מאכן, (מה טפיחה על השכם יכולה לעשות... מה חיך יכול לעשות...) להציל נפש ישראל מרדת שחת!

סיפר אחד ממקורבי הגאון רבי אליעזר מן שך זצ"ל, שהוא יודע את הסיבה מדוע ביטל מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א את הנסיעה הקבועה שלו בבין הזמנים לעיר הקודש צפת, וכך היה סיפור

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388